

CURTEA DE CONTURI A ROMÂNIEI

CAMERA DE CONTURI BOTOȘANI

RAPORT

PRIVIND FINANȚELE PUBLICE LOCALE PE ANUL 2013

la nivelul Județului BOTOȘANI

I. Prezentare generală

1. Sfera și competențele de activitate

În conformitate cu dispozițiile Constituției și ale Legii nr. 94/1992 republicată, Curtea de Conturi exercită funcția de control asupra modului de formare, de administrare și de întrebuințare a resurselor financiare ale statului și ale sectorului public, furnizând Parlamentului și, respectiv, unităților administrativ-teritoriale rapoarte privind utilizarea și administrarea acestora, în conformitate cu principiile legalității, regularității, economicității, eficienței și eficacității.

Potrivit legii, funcțiile Curții de Conturi se exercită în unitățile administrativ-teritoriale prin camerele de conturi județene, în următoarele domenii:

- formarea și utilizarea resurselor bugetelor unităților administrativ-teritoriale;
- formarea și gestionarea datoriei publice locale și situația garanțiilor acordate de unitățile administrativ-teritoriale pentru credite interne și externe;
- utilizarea alocațiilor bugetare pentru investiții, a subvențiilor și transferurilor și a altor forme de sprijin financiar din partea statului sau a unităților administrativ-teritoriale;
- situația, evoluția și modul de administrare a patrimoniului public și privat al unităților administrativ-teritoriale.

În cadrul competențelor prevăzute de lege, camera de conturi își desfășoară activitățile specifice de audit/control asupra următoarelor categorii de entități publice:

- ✓ unitățile administrativ-teritoriale, în calitate de persoane juridice de drept public, cu serviciile și instituțiile lor publice;
- ✓ societățile comerciale la care unitățile administrativ-teritoriale dețin, singure sau împreună, integral sau mai mult de jumătate din capitalul social;

- ✓ alte persoane care:
  - beneficiază de garanții pentru credite, de subvenții sau alte forme de sprijin financiar din partea unităților administrativ-teritoriale;
  - administrează, în temeiul unui contract de concesiune sau de închiriere, bunuri aparținând domeniului public sau privat al unităților administrativ-teritoriale;
  - administrează și/sau utilizează fonduri publice, verificările efectuându-se numai în legătură cu legalitatea administrării și/sau utilizării acestor fonduri.

2. Domeniul supus auditării

Categoriile de bugete componente ale bugetului general centralizat al unităților administrativ-teritoriale pentru anul 2013, la nivelul județului și rezultatele execuției acestora sunt redată sintetic în Tabelul 1.

mii lei

	Venituri (încasări)	Cheltuieli (plăți)	Excedent/ Deficit
1. Bugetele locale ale comunelor, orașelor, municipiilor, județelor	921.231	915.507	5.724
2. Bugetele instituțiilor publice și activităților finanțate integral sau parțial din venituri proprii	192.806	191.749	1.057
3. Bugetele creditelor externe		23.823	
4. Bugetele creditelor interne		28.822	

Tabelul 1: Date de sinteză privind execuția bugetelor componente ale bugetului general centralizat al unităților administrativ-teritoriale pentru anul 2013

Pe ansamblu, execuția bugetelor locale ale comunelor, orașelor, municipiilor și județului s-a încheiat în anul 2013 cu un **excedent bugetar** în sumă de 5.724 mii lei. Însă, conform datelor din situațiile financiare anuale individuale, 43 unități administrativ-teritoriale au înregistrat *excedent bugetar* în sumă totală de 19.688 mii lei, 3 unități administrativ-teritoriale au realizat o execuție bugetară echilibrată, iar 33 unități administrativ-teritoriale au înregistrat *deficit bugetar* în sumă totală de 13.964 mii lei.

Au încheiat execuția bugetară pe anul 2013 cu *excedent bugetar semnificativ* Municipiul Botoșani (7.438 mii lei), comunele Văculești (2.850 mii lei), Hudești (2.785 mii lei), Brăești (1.221 mii lei), Ungureni (1.064 mii lei) și altele. Totodată, au încheiat execuția bugetară pe anul 2013 cu *deficit bugetar semnificativ* Județul Botoșani (-5.677 mii lei), comunele Căndești (-1.847 mii lei), Concești (-1.248 mii lei) și altele.

Excedentele ori deficitele semnificative înregistrate de unitățile administrativ-teritoriale în anul 2013 sunt consecințe ale modului de utilizare a sumelor primite, respectiv de tragere a fondurilor pentru proiectele cu finanțare din fonduri externe nerambursabile.

Veniturile totale ale bugetelor unităților administrativ-teritoriale s-au format în anul 2013 din veniturile proprii ale acestora (constituite, potrivit legii, din: impozite, taxe, contribuții, alte vărsăminte, alte venituri și cote defalcate din impozitul pe venit), sume defalcate din unele venituri ale bugetului de stat, subvenții primite de la bugetul de stat și de la alte bugete, sume primite de la Uniunea Europeană pentru finanțarea unor proiecte.

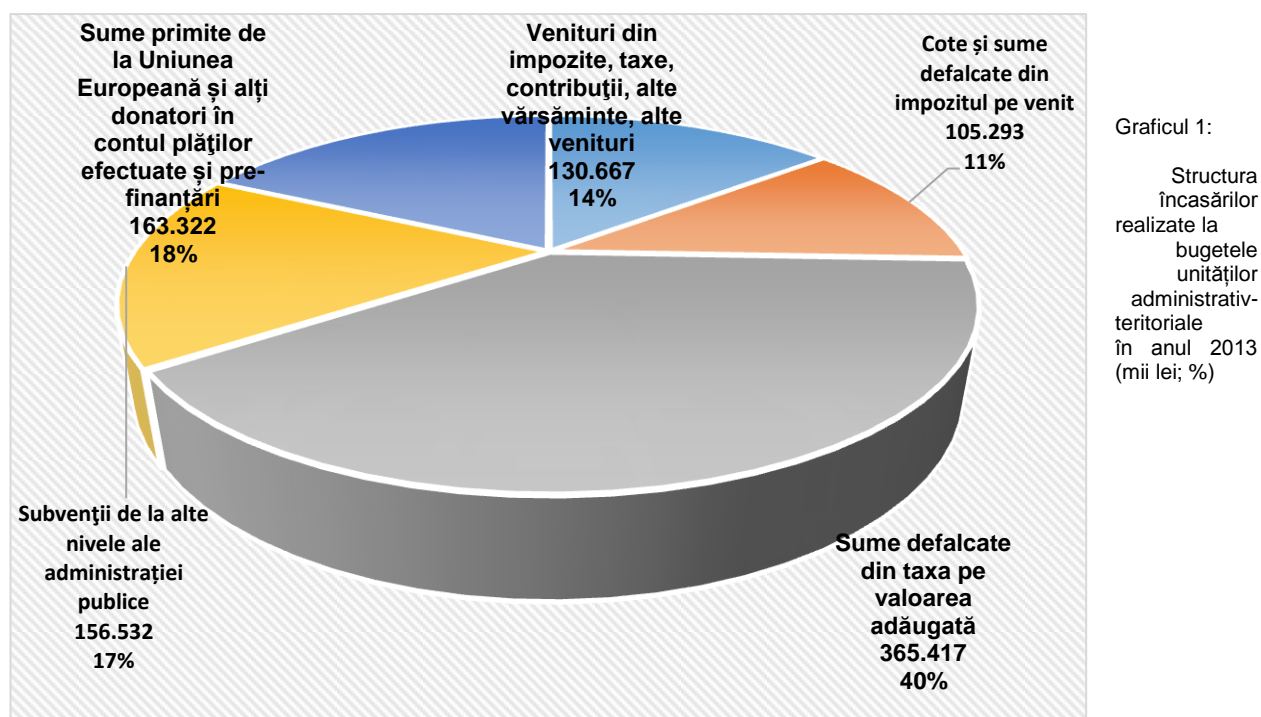
Datele sintetice privind execuția veniturilor totale ale bugetului general centralizat al unităților administrativ-teritoriale și structura acestora la nivelul județului în anul 2013 sunt prezentate în Tabelul 2 și Graficul 1, în cele ce urmează.

mii lei

	Prevederi inițiale	Prevederi definitive	Încasări realizate	% încasări din prevederi inițiale	% încasări din prevederi definitive
1. Venituri din impozite, taxe, contribuții, alte vărsăminte, alte venituri	120.266	137.932	130.667	108,6	94,7
2. Cote și sume defalcate din impozitul pe venit	121.442	121.953	105.293	86,7	86,3
3. Sume defalcate din taxa pe valoarea adăugată	358.234	367.508	365.417	102,0	99,4
4. Subvenții de la alte nivele ale administrației publice	118.514	179.585	156.532	132,1	87,2
5. Sume primite de la UE/alți donatori în contul plăților efectuate și pre-finanțări	179.263	256.612	163.322	91,1	63,6
VENITURI - TOTAL (1+2+3+4+5)	897.719	1.063.590	921.231	102,6	86,6

Tabelul 2: Date de sinteză privind execuția veniturilor totale ale bugetelor unităților administrativ-teritoriale pentru anul 2013, la nivelul județului

Încasările realizate la bugetele locale în anul 2013 se află sub nivelul prevederilor bugetare definitive la toate categoriile principale de venituri, iar cele mai semnificative nerealizări sunt la: *Sume primite de la UE/alți donatori în contul plăților efectuate și refinanțări* (93.290 mii lei), *Subvenții de la alte nivele ale administrației publice* (23.053 mii lei), *Cote și sume defalcate din impozitul pe venit* (16.660 mii lei).

În ce privește *Veniturile din impozite, taxe, contribuții, alte vărsăminte, alte venituri*, date prin lege în competența de administrare a autorităților administrației publice locale, deși încasările realizate reprezintă 94,7% din prevederile bugetare definitive, execuția bugetară a acestei categorii de venituri este însă departe de a fi bună: (i) *drepturile constatate rămase de încasat* la 31 decembrie (pe ansamblul județului 135.010 mii lei) depășesc încasările realizate în întreg

anul 2013; (ii) la bugetele locale s-au colectat mai puțin de 50% din drepturile constatate din anul curent și din anii precedenți.

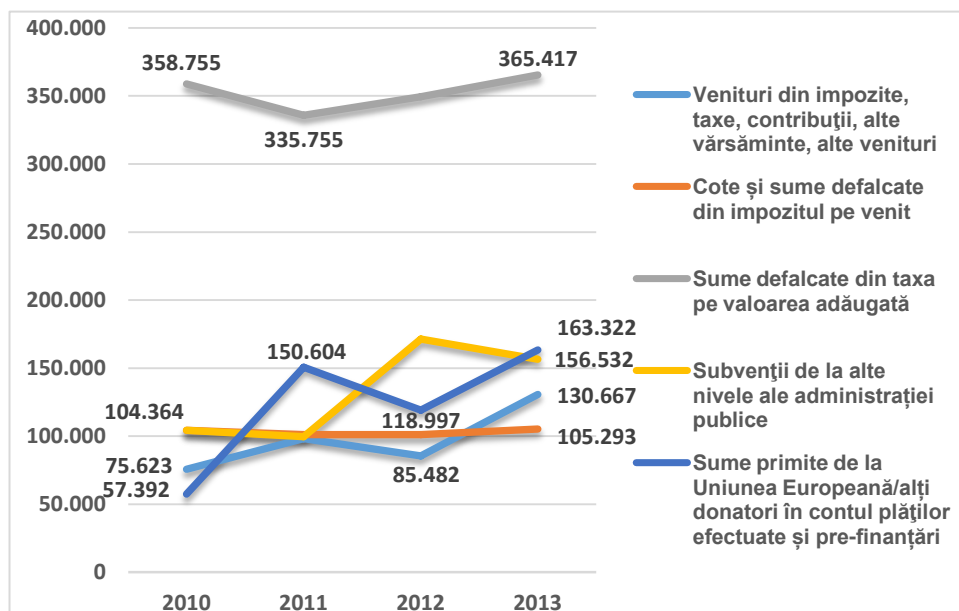
La această categorie de venituri au rămas drepturi constatate de încasat, semnificative în raport cu încasările realizate la următoarele unități administrativ-teritoriale auditate: Municipiul Botoșani (peste 60.000 mii lei), Orașul Săveni și Orașul Ștefănești (cca. 3.000 mii lei), Comunele Frumușica și Leorda (peste 1.500 mii lei), Stăuceni și Vorniceni (peste 1.000 mii lei) și altele.

Veniturile din impozite, taxe, contribuții, alte vărsăminte, alte venituri aflate în competența de administrare a autorităților administrației publice locale reprezintă doar 14% din încasările totale realizate în anul 2013 la bugetele unităților administrativ-teritoriale din județ, iar această situație este o consecință directă a nivelului redus de dezvoltare economică și socială a unor unități administrativ-teritoriale, dar mai ales a gradului scăzut de încasare a impozitelor și taxelor locale.

La finele exercițiului financiar au rămas, pe ansamblul județului, drepturi constatate de încasat semnificative la următoarele venituri bugetare: *Impozit și taxă pe clădiri* (29.259 mii lei, în cea mai mare parte de la persoane juridice), *Impozit și taxă pe teren* (18.528 mii lei, în cea mai mare parte pentru teren extravilan), *Impozit pe mijloacele de transport* (15.290 mii lei), *Venituri din concesiuni și închirieri* (7.592 mii lei), *Venituri din amenzi și alte sancțiuni aplicate potrivit dispozițiilor legale* (46.282 mii lei), *Taxe speciale* (8.401 mii lei).

Din acest motiv, **veniturile proprii** ale bugetelor unităților administrativ-teritoriale, constituite, potrivit legii, din impozite, taxe, contribuții, alte vărsăminte, alte venituri și cote defalcate din impozitul pe venit reprezintă mai puțin de 25% din încasările totale realizate în anul 2013.

În perioada 2010-2013, așa cum rezultă din datele prezentate în Graficul 2, principalele categorii de venituri încasate la bugetele locale au avut o tendință ușor crescătoare.

Graficul 2 :
Evoluția încasărilor realizate la bugetele unităților administrativ-teritoriale în perioada 2010-2013, pe categorii de venituri (mii lei)

Sumele defalcate din taxa pe valoarea adăugată, alocate de la bugetul de stat în anul 2013, necesare pentru finanțarea cheltuielilor bugetelor unităților administrativ-teritoriale din județ se mențin la un nivel ridicat, fiind de peste 2-3 ori mai mari decât oricare altă categorie de venituri.

Veniturile din impozite, taxe, contribuții, alte vărsăminte, alte venituri au o tendință de creștere, care reflectă preocupările unor autorități ale administrației publice locale și compartimente de specialitate ale acestora pentru îmbunătățirea gradului de colectare a veniturilor cuvenite bugetelor locale, date prin lege în competența de administrare a acestora.

În timp a crescut gradul de absorbție la nivelul județului a *fondurilor de la Uniunea Europeană pentru finanțarea nerambursabilă a unor proiecte*, însă având în vedere starea infrastructurii serviciilor comunitare de utilități publice din județ, această resursă financiară este insuficient utilizată de autoritățile administrației publice locale.

Cheltuielile totale ale bugetele unităților administrativ-teritoriale, în sumă de 915.507 mii lei în anul 2013 au fost destinate atât pentru cheltuieli curente privind realizarea competențelor autorităților administrației publice locale, prevăzute de lege, cât și pentru implementarea politicilor de dezvoltare la nivel județean, zonal sau local. În Tabelul 3 sunt prezentate datele semnificative privind volumul și destinația acestor cheltuieli publice.

	mii lei				
	Prevederi inițiale	Prevederi definitive	Plăți efectuate	% plăți din prevederi inițiale	% plăți din prevederi definitive
1. Cheltuieli de personal	292.448	296.155	293.332	100,3	99,0
2. Bunuri și servicii	150.563	166.466	151.896	100,9	91,2
3. Dobânzi	12.175	11.535	11.029	90,6	95,6
4. Subvenții	14.550	19.899	19.143	131,6	96,2
5. Fonduri de rezervă	1.516	894			
6. Transferuri între unități ale administrației publice	26.149	31.133	27.911	106,7	89,7
7. Alte transferuri	4.909	4.756	2.448	49,9	51,5
8. Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile	178.210	286.980	179.465	100,7	62,5
9. Asistență socială	70.225	71.954	68.844	98,0	95,7
10. Alte cheltuieli	8.751	8.712	8.142	93,0	93,5
11. Cheltuieli de capital	111.087	138.904	114.168	102,8	82,2
12. Operațiuni financiare	50.697	56.645	44.133	87,1	77,9
13. Plăți efectuate în anii precedenți și recuperate în anul curent	-106	-4.167	-5.004		
CHELTUIELI-TOTAL (1+...+13)	921.174	1.089.864	915.507	99,4	84,0

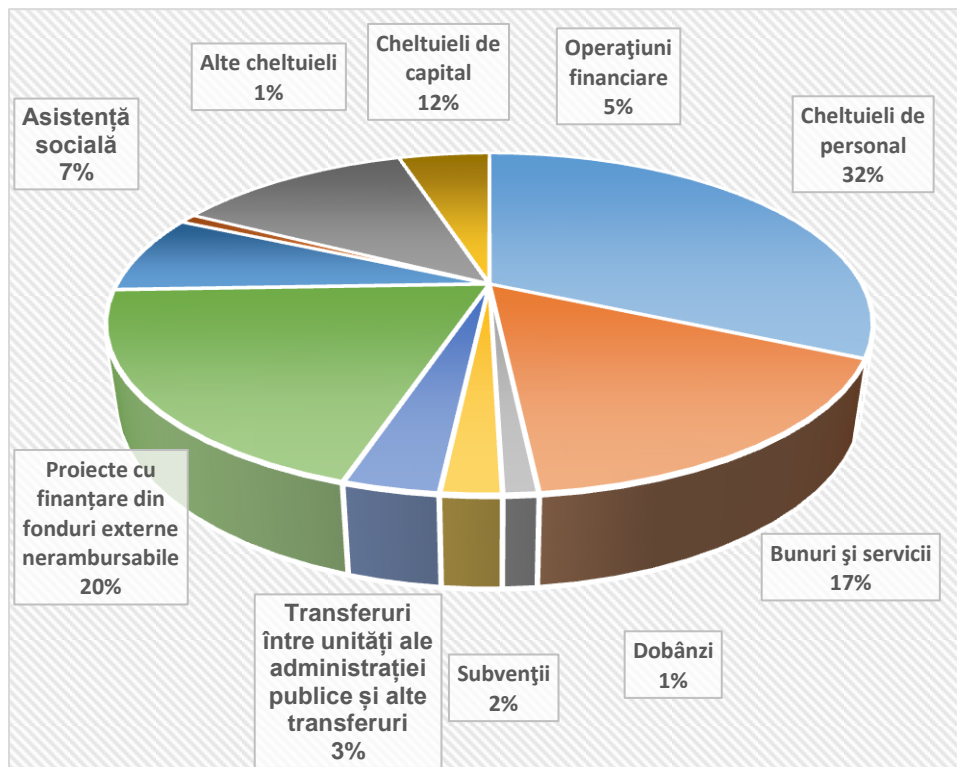
Tabelul 3: Date de sinteză privind execuția cheltuielilor totale ale bugetelor unităților administrativ-teritoriale pentru anul 2013, la nivelul județului

Plățile totale efectuate din aceste bugete sunt sub nivelul prevederilor bugetare definitive cu 174.357 mii lei, cauza principală fiind nerealizarea veniturilor la nivelul prevăzut prin bugetele aprobate de autoritățile deliberative ale administrației publice locale.

Cele mai semnificative nerealizări s-au înregistrat la categoriile de cheltuieli bugetare: *Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile* (107.515 mii lei), *Cheltuieli de capital* (24.736 mii lei), *Bunuri și servicii* (14.570 mii lei), *Operațiuni financiare* (12.508 mii lei) și altele.

Plățile totale efectuate din bugetele unităților administrativ-teritoriale în anul 2013 au fost destinate în principal pentru *Cheltuieli de personal* (32%), *Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile* (20%), *Bunuri și servicii* (17%), *Cheltuieli de capital* (12%) și altele.

Structura procentuală a plăților efectuate în anul 2013 din/prin bugetele unităților administrativ-teritoriale este redată în Graficul 3, prezentat în continuare.

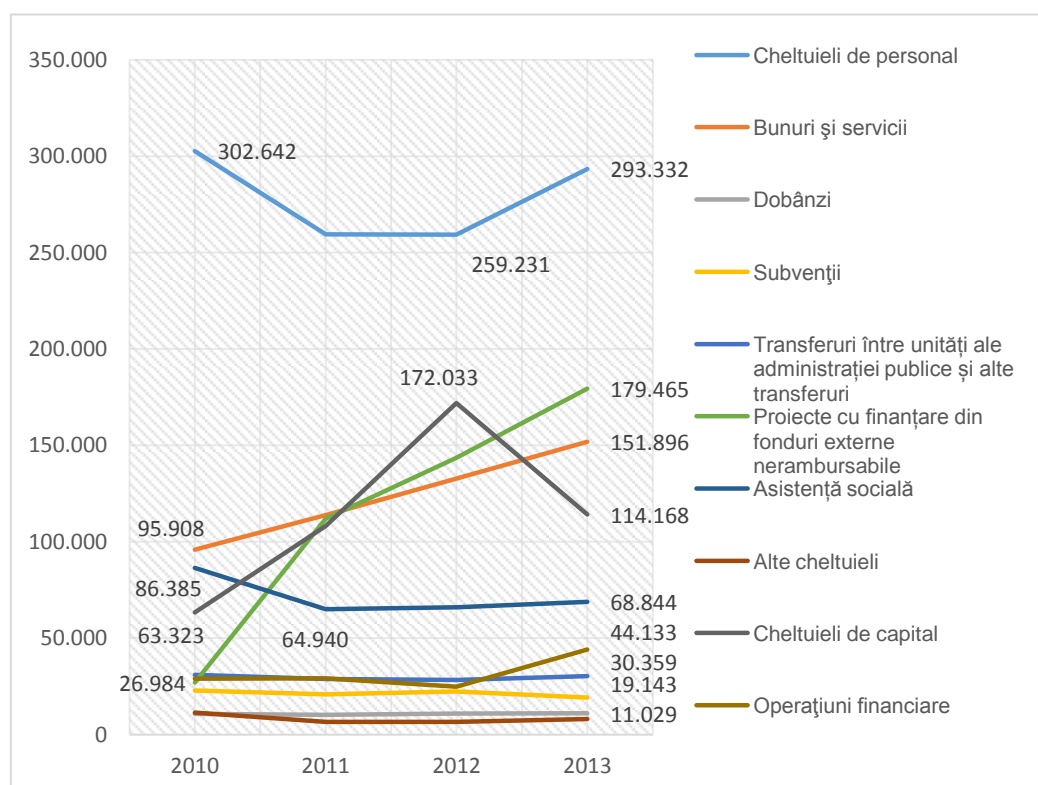

Graficul 3:
Structura plăților efectuate din bugetele unităților administrativ-teritoriale în anul 2013 (%)

Analiza evoluției în timp a plăților efectuate din/prin bugetele unităților administrativ-teritoriale relevă următoarele situații:

- ✓ În mod constant, *Cheltuielile de personal* dețin cea mai mare pondere din totalul plăților;
- ✓ Au crescut în timp cheltuielile privind *Bunuri și servicii*, *Cheltuieli de capital* și *Proiectele cu finanțare din fonduri externe nerambursabile*;
- ✓ Se mențin la un nivel relativ constant cheltuielile privind *Dobânzi*, *Subvenții*, *Transferuri*, *Asistență socială*, *Operațiuni financiare*.

Graficul 4:
Evoluția plăților efectuate din/prin bugetele unităților administrativ-teritoriale în perioada 2010-2013, pe principalele destinații prevăzute de clasificarea economică a cheltuielilor publice (mii lei)

II. Prezentarea rezultatelor acțiunilor de audit/control desfășurate la nivelul județului

1. Informații relevante cu privire la rezultatele acțiunilor de audit/control

Conform programului anual de activitate a camerei de conturi, aprobat de Plenul Curții de Conturi în anul 2014 s-au programat 39 acțiuni de audit/control la nivelul unităților administrativ-teritoriale din județ și la entitățile publice din subordinea, coordonarea ori sub autoritatea autorităților administrației publice locale, respectiv:

- 28 misiuni de *audit financiar asupra conturilor de execuție a bugetelor de venituri și cheltuieli pentru anul 2013* ale unor entități publice locale;
- 5 acțiuni de *audit de conformitate privind situația, evoluția și modul de administrare a patrimoniului unităților administrativ-teritoriale de către societățile comerciale de interes local* în perioada 2011-2013;
- 2 acțiuni de *audit de conformitate privind gradul de îndatorare a bugetului local și modul de utilizare a împrumuturilor* potrivit destinației legale aprobate în perioada 2011 - 2013;
- 4 misiuni de *audit de performanță* privind *eficiența și eficacitatea concesiunii și închirierii bunurilor aparținând domeniului public și privat al unor unități administrativ-teritoriale*, precum și *eficacitatea serviciului public de transport urban de persoane prin respectarea principiilor de economicitate și eficiență* în perioada 2011 - 2013.

Informații sintetice semnificative privind acțiunile de audit/control programate la unitățile administrativ-teritoriale și la entitățile publice locale, actele încheiate și modul de valorificare a acestora, certificatele de conformitate acordate sunt redată în Tabelul 4, prezentat mai jos.

	Total	Audit financiar	din care: Acțiuni de control	Audit al performanței
1. Acțiuni desfășurate la nivelul județului	39	28	7	4
2. Certificate de conformitate				
3. Rapoarte de control/audit	31	28	3	
4. Procese verbale de constatare	28	28		
5. Note de constatare	36	36		
6. Decizii emise	22	22		
7. Măsuri dispuse prin decizii	310	310		

Tabelul 4:
Informații sintetice privind acțiunile programate și actele de audit/control întocmite privind verificarea conturilor de execuție a bugetelor locale pentru exercițiul financiar pe anul 2013

Nu s-a emis niciun certificat de conformitate a contului de execuție bugetară pentru anul 2013.

În urma exercitării auditului financiar asupra conturilor de execuție a bugetelor de venituri și cheltuieli, auditorii publici externi au formulat **opinii contrare**, în toate rapoartele de audit financiar încheiate la **27 unități administrativ-teritoriale** și la **1 instituție publică** subordonată autorităților administrației publice locale, cuprinse în programul de activitate aprobat.

La fiecare dintre entitățile publice auditate și, după caz, la entitățile subordonate acestora, verificate în baza pct. 260 din Regulamentul privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități, s-a constatat că:

- situațiile financiare nu sunt întocmite în conformitate cu cadrul general de raportare financiară aplicabil în România și/sau nu prezintă o imagine reală și fidelă a poziției

financiare, a performanței sau a modificării poziției financiare a entității și induc în eroare utilizatorii acestora;

- ➔ modul de administrare a patrimoniului public și privat al unităților administrativ-teritoriale, precum și execuția bugetelor de venituri și cheltuieli nu sunt în concordanță cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele normative prin care a fost înființată entitatea și/sau nu respectă principiile legalității și regularității;
- ➔ valoarea cumulată a erorilor/abaterilor de la legalitate și regularitate constatate - care cauzează sau nu cauzează prejudicii - se situează peste pragul de semnificație.

2. Informații privind categoriile de entități verificate la nivelul județului

În cele 39 acțiuni de audit/control programate la nivelul entităților publice locale din cadrul județului sunt cuprinse:

- ➔ 27 unități administrativ-teritoriale și 1 instituție publică subordonată autorităților administrației publice locale, la care s-a exercitat auditul financiar al conturilor de execuție bugetară pentru anul 2013;
- ➔ 6 societăți comerciale constituite cu capitalul unităților administrativ-teritoriale, pentru exercitarea auditului de conformitate privind situația, evoluția și modul de administrare a patrimoniului (5) și a auditului performanței serviciului public de transport urban de persoane, în perioada 2011-2013;
- ➔ 3 unități administrativ-teritoriale, cuprinse în altă acțiune de verificare, pentru exercitarea:
  - ✓ auditului de conformitate privind gradul de îndatorare a bugetului local și modul de utilizare a împrumuturilor;
  - ✓ auditului performanței concesiunii și închirierii bunurilor aparținând domeniului public și privat al unități administrativ-teritoriale;
  - ✓ auditului performanței serviciului public de transport urban de persoane.
- ➔ 47 instituții publice aflate în subordinea/coordonarea sub autoritatea autorităților administrației publice locale, finanțate din/prin bugetele unităților administrativ-teritoriale auditate, verificate în baza pct. 260 din Regulamentul privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități.

Informații sintetice semnificative privind numărul entităților publice din județ care intră sub incidența controlului exercitat de Curtea de Conturi privind exercițiul financiar pe anul 2013 și gradul de cuprindere a acestora în acțiuni de verificare este redat în Tabelul 5.

Tabelul 5:
Date de sinteză privind categoriile de entități publice locale verificate

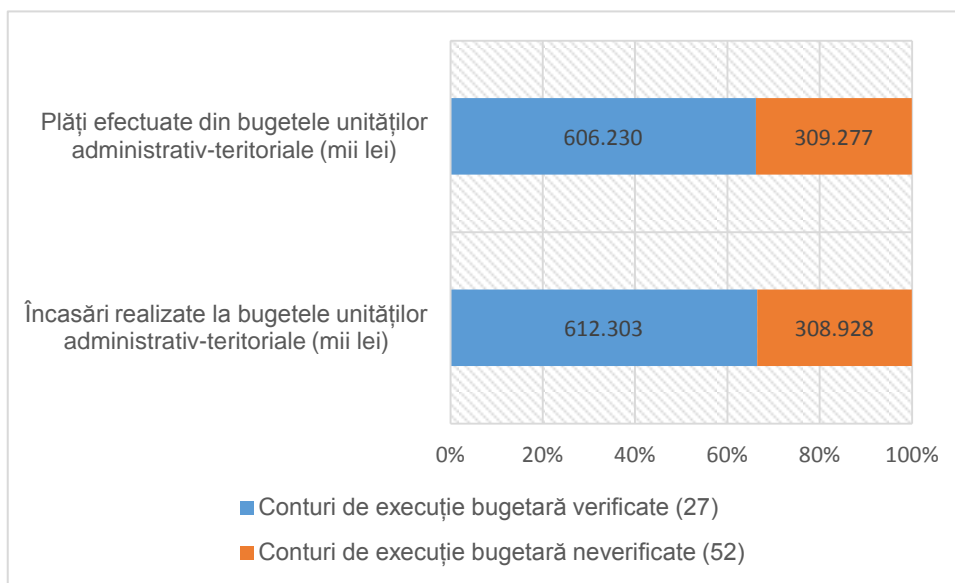
Categoriile de entități verificate la nivelul unităților administrativ-teritoriale	Entități existente	Entități verificate	%
1. Ordonatori de credite la nivelul unităților administrativ-teritoriale, din care:	231	78	33,8
1.1. Ordonatori principali de credite, din care:	79	30	38,0
- consilii județene	1	1	100,0
- municipii	2	2	100,0
- orașe	5	4	80,0
- comune	71	23	32,4
1.2. Ordonatori terțiari de credite, din care:	152	48	31,6
- verificați prin acțiune distinctă	x	1	x
- verificați odată cu ordonatorul principal de credite	x	47	x
3. Societăți comerciale de interes local	13	6	46,2
TOTAL	244	84	34,4

Entitățile publice locale la care s-au exercitat acțiunile de audit/control programate sunt nominalizate în lista prezentată în Anexa 1 la raport.

Prin cele trei proceduri de verificare reglementate (audit financiar, control sau audit de conformitate, audit al performanței) au fost exercitate verificări la 33,8% din numărul total de ordonatori de credite existenți la nivelul unităților administrativ - teritoriale din județ, respectiv la 34,4% din numărul total al entităților publice de interes local.

Sub aspect **valoric**, cele 27 unități administrativ-teritoriale la care s-au programat și s-au efectuat misiuni de audit financiar asupra conturilor de execuție a bugetelor de venituri și cheltuieli pentru anul 2013 cuprind 66% din totalul încasărilor realizate și 66% din totalul plăților efectuate aferente bugetelor unităților administrativ-teritoriale pe ansamblul județului, așa cum rezultă din datele prezentate în Graficul 5.

Graficul 5:
Gradul de cuprindere în verificare a conturilor de execuție a bugetelor de venituri și cheltuieli ale unităților administrativ-teritoriale pentru anul 2013

3. Structura și sumele estimate ale abaterilor constatate

	Estimări abateri constatate	Accesorii	Total estimări
1. Venituri suplimentare	3.595	1.255	4.850
2. Prejudicii	10.113	135	10.248
3. Abateri financiar-contabile	52.594		52.594

Tabelul 6: Structura și valoarea consecințelor estimate ale abaterilor de la legalitate și regularitate constatate la entitățile publice locale verificate, pe ansamblu

Veniturile suplimentare identificate la unitățile administrativ-teritoriale auditate, nominalizate în Tabelul 7 (4.608 mii lei) reprezintă peste 3,5% din suma totală încasată în anul 2013 la bugetele unităților administrativ-teritoriale din județ la categoria *Venituri din impozite, taxe, contribuții, alte vărsăminte, alte venituri* date prin lege în competența de administrare a autorităților administrației publice locale (130.667 mii lei).

Prejudiciile estimate reprezintă 1,7% din volumul plăților totale efectuate în anul 2013 din bugetele unităților administrativ-teritoriale auditate (606.230 mii lei).

4. Sumele estimate ale abaterilor constatate la nivelul entităților verificate

mii lei

	Venituri suplimentare	Prejudicii	Abateri financiar contabile
1. UAT Județul Botoșani	25	7.067	848
- Activitatea proprie	25	261	745
- Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Drepturilor Copilului		781	
- Direcția Județeană de Drumuri și Poduri Botoșani		5.901	
- Camera Agricolă Județeană Botoșani		11	103
- Liceul Tehnologic Special „Ion Pillat” Dorohoi		113	
2. UAT Municipiul Botoșani	125	1.120	1.910
- Activitatea proprie	125	853	1.910
- Direcția de Servicii Publice, Sport și Agrement		247	
- Liceul cu Program Sportiv Botoșani		20	
3. UAT Municipiul Dorohoi *			
4. UAT Orașul Darabani	1.605	47	1.014
- Activitatea proprie	1.605	23	139
- Liceul „Dimitrie Cantemir” Darabani			286
- Școala Gimnazială „Leon Dănăilă” Darabani		24	589
5. UAT Orașul Flămânzi	175		
6. UAT Orașul Săveni	169	91	662
- Activitatea proprie	169	71	539
- Școala Gimnazială nr.1 Săveni		10	115
- Liceul Teoretic ” Dr. Mihai Ciucă” Săveni		10	8
7. UAT Orașul Ștefănești	1.127	32	17.865
- Activitatea proprie	1.127	19	17.861
- Liceul Teoretic „Ștefan Luchian” Ștefănești		13	4
8. UAT Comuna Brăești	21	34	6.573
- Activitatea proprie	21	32	6.571
- Școala Gimnazială „Gheorghe Coman” Brăești		2	2
9. UAT Comuna Cristinești	14	8	13
- Activitatea proprie	14	8	
- Școala Gimnazială „Ioan Murariu” Cristinești			13
10. UAT Comuna Dângeni	70	12	7.133
- Activitatea proprie	69	12	5.810
- Școala Gimnazială nr. 1 Dângeni	1		1.323
11. UAT Comuna Dersca		14	1.094
- Activitatea proprie		10	678
Școala Gimnazială „Nicolae Iorga” Dersca		4	416
12. UAT Comuna Drăgușeni	51	358	1.237
- Activitatea proprie	51		952
- Școala Gimnazială „Aristotel Crîșmaru” Drăgușeni		358	285
13. UAT Comuna Frumușica	222	372	1.088
- Activitatea proprie	222	372	1.088
14. UAT Comuna George Enescu	192	18	319
- Activitatea proprie	192	18	319
15. UAT Comuna Gorbănești	27	35	50
- Activitatea proprie	27	25	14
- Școala Gimnazială nr. 1 Gorbănești		10	36
16. UAT Comuna Hlipiceni		74	1.748
- Activitatea proprie		70	360
- Școala Gimnazială ”Dan Iordăchescu” Hlipiceni		4	1.388
17. UAT Comuna Leorda	6	4	861
- Activitatea proprie	6	1	405
- Școala Gimnazială nr. 1 Leorda		3	456
18. UAT Comuna Lozna	3	10	781
- Activitatea proprie	3	9	781

	Venituri suplimentare	Prejudicii	Abateri financiar contabile
- Școala Gimnazială „Gheorghe Popovici” Lozna		1	
19. UAT Comuna Mileanca	12	70	515
- Activitatea proprie	12	1	148
- Școala Gimnazială nr. 1 Mileanca		69	367
20. UAT Comuna Ripiceni		2	121
- Activitatea proprie		2	50
- Școala Gimnazială Ripiceni			71
21. UAT Comuna Stăuceni	161	157	335
- Activitatea proprie	161	93	16
- Școala Gimnazială nr. 1 Stăuceni		64	319
22. UAT Comuna Sulița	171	358	299
- Activitatea proprie	171	356	299
- Școala Gimnazială Sulița		2	
23. UAT Comuna Știubieni		22	67
- Activitatea proprie		22	67
24. UAT Comuna Tudora	311	210	1.423
- Activitatea proprie	311	210	286
- Școala Gimnazială „Tiberiu Crudu” Tudora			1.137
25. UAT Comuna Trușești *			
26. UAT Comuna Unțeni	52	60	126
- Activitatea proprie	51	58	126
- Școala Gimnazială nr.1 Unțeni	1	2	
27. UAT Comuna Văculești	63	19	45
- Activitatea proprie	30	19	25
- Școala Gimnazială nr.1 Văculești	33		20
28. UAT Comuna Vârfu Câmpului	5	4	6.018
- Activitatea proprie	5	4	5.416
- Școala Gimnazială nr. 1 Vârfu Câmpului			602
29. UAT Comuna Vlăsinești		1	160
- Activitatea proprie		1	150
- Școala Gimnazială „Gheorghe Burac” Vlăsinești			10
30. UAT Comuna Vorniceni		5	65
- Activitatea proprie		1	65
- Școala Gimnazială nr. 1 Vorniceni		4	
31. SC LOCATIVA SA Botoșani	243	44	224
32. SC ELTRANS SA Botoșani *			
33. SC NOVA APASERV SA Botoșani *			
34. SC SERVICII LOCALE SRL Dorohoi *			
35. SC LOCAL SERVICII SRL Flamanzi *			
36. SC RURAL SERV SALUBRIZARE SRL Lunca*			
TOTAL	4.850	10.248	52.594

* Notă: Acțiunea se află în procedură de valorificare.

Tabelul 7: Structura și valoarea consecințelor estimate ale abaterilor de la legalitate și regularitate constatate, detaliate pe fiecare entitate publică locală verificată

Detalii privind abaterile de la legalitate și regularitate constatate sunt redată în cele ce urmează și în anexele raportului, întocmite distinct pentru fiecare entitate publică locală verificată, în care se prezintă *sinteza rezultatelor acțiunilor de audit/control desfășurate*.

III. Obiectivele urmărite și principalele constatări rezultate din acțiunile de audit/control desfășurate la nivelul unităților administrativ-teritoriale

III.1. Audit financiar

În auditarea conturilor de execuție a bugetelor de venituri și cheltuieli ale unităților administrativ-teritoriale pentru anul 2013, s-au urmărit următoarele **obiective principale**:

- elaborarea și fundamentarea proiectului de buget, autorizarea și modificarea prevederilor inițiale ale bugetului aprobat, în condițiile legii;
- exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare;
- organizarea, implementarea și menținerea sistemelor de management și control intern la entitățile auditate și legătura de cauzalitate dintre rezultatele acestei verificări și deficiențele constatate în activitatea entității respective;
- modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetelor locale, în cuantumul și la termenele stabilite de lege, precum și identificarea cauzelor care au determinat nerealizarea acestora;
- calitatea gestiunii economico-financiare, având în vedere:
  - efectuarea inventarierii și a reevaluării tuturor elementelor patrimoniale în condițiile prevăzute de lege și asigurarea integrității bunurilor patrimoniale ale unității administrativ-teritoriale;
  - constituirea și utilizarea fondurilor pentru desfășurarea de activități conform scopului, obiectivelor și atribuțiilor prevăzute în actele normative care reglementează activitatea entității publice auditate;
  - angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor bugetare conform reglementărilor legale, în concordanță cu prevederile legii bugetare și cu destinația stabilită prin bugetul aprobat;
  - organizarea și desfășurarea procedurilor de atribuire, încheierea și administrarea contractelor de achiziție publică, conform dispozițiilor legale.

Verificările efectuate de auditorii publici externi la unitățile administrativ-teritoriale programate pentru exercitarea auditului financiar asupra conturilor de execuție a bugetelor de venituri și cheltuieli pentru anul 2013, în legătură cu aceste obiective, au pus în evidență faptul că, de regulă, operațiunile patrimoniale, economice, financiare, fiscale au fost inițiate, aprobate și efectuate prin asigurarea legalității și a regularității în ce privește utilizarea fondurilor publice și administrarea patrimoniului public.

Însă au fost constatate și excepții, iar **deficiențele, disfuncționalitățile, abaterile, cazurile** identificate privind nerespectarea principiilor legalității, regularității, bunei gestiuni financiare în utilizarea fondurilor publice și în administrarea patrimoniului public, precum și cauzele pe fondul cărora se produc acestea sunt redată în cele ce urmează, pe structura obiectivelor principale de audit urmărite.

a) Elaborarea și fundamentarea proiectului de buget pe anul 2013, precum și autorizarea, legalitatea și necesitatea modificărilor aduse bugetului aprobat

Abateri de la legalitate privind elaborarea și fundamentarea proiectului bugetului anual

- ⇒ Nerespectarea de către ordonatorul principal de credite și autoritatea deliberativă a obligației de a prevedea și a aproba distinct, prin bugetul unității administrativ-teritoriale, creditele bugetare destinate stingerii plăților restante la finele anului anterior celui pentru care se întocmește bugetul, așa cum dispune Legea privind finanțele publice locale: *UAT Comuna Lozna* (31.12.2012: plăți restante în sumă de 250 mii lei; 30.06.2014: arierate/plăți restante în sumă de 321 mii lei), *UAT Comuna Hlipiceni* (31.12.2012: arierate/plăți restante 97 mii lei, 31.12.2013: plăți restante 9 mii lei), *UAT Comuna Tudora* (31.12.2012: plăți restante 35 mii lei);
- ⇒ Nerespectarea de către ordonatorul principal de credite a obligației prevăzute de Legea privind finanțele publice locale, de a fundamenta veniturile proprii pentru anul curent cel mult la nivelul realizărilor din anul precedent, în situația în care gradul de realizare a veniturilor proprii programate în ultimii 2 ani este mai mic de 97% pe fiecare an: *UAT Orașul Ștefănești* (majorarea prevederilor bugetare la venituri și, implicit, la cheltuieli cu peste 350 mii lei), *UAT Comuna Vlăsinești* (majorarea prevederilor bugetare la venituri și, implicit, la cheltuieli cu 90 mii lei), *UAT Comuna Tudora*;
- ⇒ Nerespectarea de către ordonatorul principal de credite a obligației prevăzute de Legea privind finanțele publice locale, de a face noi angajamente legale, în limita prevederilor bugetare aprobate, numai după stingerea plăților restante înregistrate la finele anului anterior, respectiv a arieratelor din execuția anului curent: *UAT Comuna Drăgușeni* (angajamentele legale succesive în sumă de peste 735 mii lei, încheiate peste prevederile bugetare aprobate au generat plăți restante, acoperite ulterior din împrumutul acordat de Ministerul Finanțelor Publice), *UAT Comuna Vlăsinești* (neredimensionarea cheltuielilor în raport cu gradul de colectare a veniturilor, prin rectificarea bugetară locală a generat plăți restante în sumă de 125 mii lei la 31.12.2013);
- ⇒ Nerespectarea unor dispoziții ale Legii privind finanțele publice locale, care reglementează condițiile pentru cuprinderea obiectivelor de investiții în programul de investiții publice al unității administrativ-teritoriale: *UAT Orașul Săveni*, *UAT Comuna Hlipiceni*, *UAT Comuna Tudora*;
- ⇒ Neîndeplinirea obligației de a publica documentele și informațiile referitoare la bugetul de venituri și cheltuieli, situațiile financiare ale instituției etc. pe pagina de internet a unității administrativ-teritoriale: *UAT Orașul Ștefănești*, *comunele Brăești, Frumușica, Hlipiceni, Mileanca, Știubieni, Vârful Câmpului*.

b) Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare

Abateri de la legalitate și regularitate privind organizarea și conducerea contabilității

- ⇒ Neconducerea evidenței contabile conform Normelor metodologice privind organizarea și conducerea contabilității instituțiilor publice: datorii necurente reprezentând provizioane pentru litigii, neînregistrate în contabilitate de către *UAT Comuna Dersca* (1.090 mii lei); cheltuieli operaționale privind amortizările înregistrate nelegal de către *UAT Comuna George Enescu* (49 mii lei);
- ⇒ Neconducerea evidenței contabile conform principiilor contabilității pe bază de angajamente: neînregistrarea în contabilitate a unor obligații comerciale de plată de către *UAT Comuna Frumușica* (105 mii lei), *UAT Comuna Hlipiceni* (108 mii lei);
- ⇒ Evidența sintetică și analitică a patrimoniului entității nu este condusă în conformitate cu Normele metodologice privind organizarea și conducerea contabilității instituțiilor publice: înregistrarea unor obligații nereale de plată față de salariați (*UAT Comuna Leorda* : 75 mii lei); neconducerea evidenței contabile analitice a activelor fixe corporale din patrimoniul

entităţii şi/sau neîntocmirea bilanţelor analitice pentru conturile de active fixe corporale şi active circulante, neîntocmirea registrului numerelor de inventar etc. (*UAT Oraşul Săveni, UAT Comuna Vârfu Câmpului, Direcţia Generală de Asistenţă Socială şi Protecţia Copilului Botoşani*, denumită în continuare *DGASPC*);

- ⇒ Deficienţe privind organizarea şi conducerea evidenţei contabile a entităţilor subordonate/coordonate/sub autoritate care au beneficiat de transferuri de fonduri publice: *UAT Judeţul Botoşani* (în conturile de execuţie prezentate de entităţile subordonate: cheltuieli supraevaluate: 94 mii lei; active fixe corporale neînregistrate în contabilitate: 9 mii lei etc.).

Abateri de la legalitate şi regularitate privind înregistrarea veniturilor şi a cheltuielilor, pe structura clasificăţiei bugetare

- ⇒ Neinventarierea datoriilor reprezentând sume prevăzute prin hotărâri judecătoreşti având ca obiect acordarea unor drepturi de natură salarială stabilite în favoarea personalului din sectorul bugetar, devenite executorii, a căror plată se efectuează eşalonat în perioada 2012-2016 şi neînregistrarea în contabilitate a acestor datorii necurente, în mod corect, ca provizioane pentru litigii: *UAT Oraşul Darabani* (286 mii lei), *UAT Comuna Drăguşeni* (275 mii lei), *UAT Comuna Leorda* (97 mii lei), *UAT Comuna Mileanca* (365 mii lei), *UAT Comuna Stăuceni* (315 mii lei), *UAT Comuna Unţeni* (48 mii lei), *UAT Comuna Vârfu Câmpului* (681 mii lei);
- ⇒ Necalcularea şi neînregistrarea în mod corect a amortizării activelor fixe corporale si necorporale amortizabile: *UAT Comuna Tudora*.

Abateri de la legalitate şi regularitate privind organizarea şi ţinerea la zi a evidenţei patrimoniului

- ⇒ Neînregistrarea în evidenţa contabilă şi tehnico-operativă a unor bunuri care constituie domeniul public sau privat al unităţii administrativ-teritoriale: *UAT Comuna Brăeşti* (terenuri neînregistrate în contabilitate: 3.412 mii lei, conform raportului de evaluare întocmit de evaluator autorizat), *UAT Comuna Dângeni* (terenuri, active fixe corporale, active fixe corporale în curs de execuţie, materiale de natura obiectelor de inventar neînregistrate în contabilitate: 4.500 mii lei), *UAT Comuna Gorbăneşti* (18 mii lei), *UAT Comuna Ripiceni* (dotări independente de natura activelor fixe corporale şi obiecte de inventar neînregistrate în contabilitate: 71 mii lei), *UAT Comuna Stăuceni* (20 mii lei), *UAT Comuna Ştiubieni* (4 mii lei), *UAT Comuna Suliţa* (active fixe necorporale neînregistrate în contabilitate: 280 mii lei), *UAT Comuna Tudora* (active fixe corporale neînregistrate şi diferenţe aferente activelor fixe şi obiectelor de inventar înregistrate eronat în contabilitate: 320 mii lei);
- ⇒ Înregistrarea eronată în evidenţa contabilă a unor bunuri aparţinând domeniului public sau privat al unităţii administrativ-teritoriale: *UAT Oraşul Darabani* (înregistrarea unor active fixe corporale de două ori: 556 mii lei), *UAT Oraşul Ştefăneşti* (terenuri cu suprafaţa de 73 ha au fost scoase nelegal din patrimoniul privat şi date în proprietate unor persoane fizice, fără aprobarea consiliului local: 17.074 mii lei), *UAT Comuna Hlipiceni* (diferenţă de valoare la clădirea şcolii, neînregistrată în contabilitate: 1.274 mii lei);
- ⇒ Nu au fost înregistrate în evidenţa contabilă rezultatele inventarierii, în termenul legal: *UAT Oraşul Săveni* (diferenţe neclarificate între valoarea stabilită la inventariere şi valoarea contabilă a bunurilor: 71.918 mii lei);
- ⇒ Neînregistrarea unor operaţiuni de intrare/ieşire a unor elemente patrimoniale: *UAT Oraşul Săveni* (terenuri şi clădiri care fac obiectul a 7 contracte vânzare cumpărare, nu au fost scoase din evidenţa contabilă: 539 mii lei), *UAT Comuna Leorda* (bunuri de natura activelor fixe corporale şi stocurilor neînregistrate în contabilitate: 331 mii lei), *UAT Comuna Vârfu Câmpului* (clădirile în care funcţionează unitatea de asistenţă medico-socială, primite de la

UAT Județul Botoșani, neînregistrate în contabilitate: 4.811 mii lei), *UAT Comuna Unțeni* (neînregistrarea unor cheltuieli aferente obiectivului de investiții realizat în regie proprie: 67 mii lei), *UAT Comuna Gorbănești* (14 mii lei), *UAT Comuna Sulița* (19 mii lei) etc.;

- ⇒ Înregistrările în contabilitate nu au fost efectuate pe baza documentelor justificative corect întocmite, în mod cronologic și sistematic, în conturile sintetice și analitice: *UAT Județul Botoșani* (obligație de plată față de antreprenor, înregistrată fără documente justificative: 745 mii lei), *UAT Comuna Frumușica* (datorii necurente reprezentând provizioane pentru litigii, înregistrate în contabilitate fără documente justificative: 950 mii lei); *UAT Comuna Dângeni* (datorii necurente reprezentând provizioane pentru litigii, neînregistrate în contabilitate: 469 mii lei), *UAT Comuna Hlipiceni* (contribuții de asigurări sociale datorate de angajator necuprinse în provizioane pentru litigii legal constituite: 104 mii lei), *UAT Comuna Văculești* (obligații de plată către prestator privind transportul elevilor de la domiciliu la școală în perioada ianuarie – iunie 2013, înregistrate nelegal de Școala din comună, întrucât elevii beneficiază de decontarea cheltuielilor pe bază de abonament: 20 mii lei);
- ⇒ Neevidențierea obiectivelor de investiții finalizate, recepționate, date în folosință, în contul activelor fixe corporale: *UAT Comuna Gorbănești* (693 mii lei), *UAT Comuna Mileanca* (109 mii lei);
- ⇒ Alte abateri referitoare la organizarea și ținerea la zi a evidenței patrimoniului: *UAT Orașul Ștefănești* (scăderea nelegală din evidența contabilă și fiscală a unor impozite și taxe locale: 784 mii lei), *UAT Comuna George Enescu* (înregistrarea dublă a unor bunuri din domeniul public: 216 mii lei), *UAT Comuna Drăgușeni* (neînregistrarea unor obligații de plată comerciale: 113 mii lei), *UAT Comuna Mileanca* (majorarea soldului obligațiilor de plată față de personal printr-o înregistrare eronată: 36 mii lei) etc.

Existența unor neconcordanțe între datele înregistrate în evidența tehnico-operativă și cele înregistrate în evidența financiar-contabilă și/sau cele preluate în bilanșele de verificare și înscrise în situațiile financiare

- ⇒ Neconcordanțe între evidența contabilă analitică și evidența contabilă sintetică: *UAT Comuna Frumușica* (diferență semnificativă între valoarea activelor nerecurente din contabilitatea sintetică, 6.214 mii lei și valoarea din contabilitatea analitică, 1.448 mii lei);
- ⇒ Neconcordanțe între evidența contabilă și evidența fiscală: creanțe fiscale înregistrate în evidența fiscală pe plătitori, dar neînregistrate în evidența contabilă sintetică pe categorii de venituri la *UAT Orașul Darabani* (139 mii lei), *UAT Comuna Vârfu Câmpului* (526 mii lei), *UAT Comuna Vorniceni* (65 mii lei);
- ⇒ Nu au fost evaluate și înregistrate bunurile din patrimoniul public reflectate în evidența tehnico-operativă în unități naturale, conform prevederilor legale în vigoare: *UAT Comuna Dângeni* (terenuri concesionate sau aflate în administrarea Școlii, neînregistrate în contabilitate, deși sunt evaluate: 2.153 mii lei).

Abateri de la legalitate și regularitate privind reflectarea reală și exactă a operațiunilor financiar-contabile în bilanșurile contabile și conturile anuale de execuție bugetară

- ⇒ Neîntocmirea tuturor anexelor la situațiile financiare prevăzute de cadrul legal specific de raportare: *UAT Comuna Lozna* (neprezentarea plăților restante în sumă de 250 mii lei la 31.12.2013 în anexa 30 la situațiile financiare);
- ⇒ Existența unor drepturi constatate neraportate prin contul de execuție a veniturilor bugetare: *UAT Comuna George Enescu* (54 mii lei);
- ⇒ Existența unor obligații de plată neraportate prin contul de execuție a cheltuielilor bugetare: *UAT Comuna Știubieni* (62 mii lei);

- ⇒ Alte abateri privind reflectarea reală și exactă a operațiunilor financiar-contabile în bilanțurile contabile și conturile anuale de execuție bugetară: *UAT Comuna Lozna* (cheltuieli cu amortizarea înregistrate global, fără documente justificative privind modul de calcul: 443 mii lei), *UAT Comuna Tudora* (datorii necurente reprezentând provizioane pentru litigii, înregistrate global, fără documente justificative privind modul de calcul: 1.062 mii lei), *UAT Comuna Hlipiceni* (soldurile raportate în bilanțul contabil la 31.12.2013 la active și datorii necurente sunt mai mici decât cele din bilanța de verificare: 264 mii lei), *UAT Comuna Frumușica* (nemajorarea valorii activului fix cu contravaloarea lucrărilor de modernizare: 24 mii lei), *UAT Comuna Lozna* (active fixe necorporale neînregistrate în contabilitate: 17 mii lei).

Neprezentarea la termen a situațiilor financiare, conform cadrului legal de raportare financiară aplicabil

- ⇒ Neîntocmirea situațiilor financiare de către ordonatorul terțiar de credite al instituției de învățământ preuniversitar finanțată din/prin bugetul unității administrativ-teritoriale: *UAT Comuna Dângenii, UAT Comuna Ripiceni*.

Abateri de la legalitate și regularitate privind controlul arieratelor

- ⇒ Sume restante reprezentând contravaloarea unor bunuri, lucrări și servicii livrate/efectuate/prestate, dar nefacturate de terți: *UAT Municipiul Botoșani* (lucrări la obiectivul de investiții „Reabilitarea și modernizarea punctelor termice și a rețelelor termice secundare din ansamblurile de locuințe ...” constatate în urma inventarierii, nefacturate de antreprenor, dar executate peste valoarea resurselor financiare prevăzute în bugetul din anul curent: 1.910 mii lei);
- ⇒ Sume restante provenind din obligații de plată facturate, dar neînregistrate în contabilitate: *UAT Comuna Ripiceni* (50 mii lei), *UAT Comuna Frumușica* (8 mii lei);
- ⇒ Sume restante provenind din alte cauze: *UAT Orașul Săveni* (34 mii lei).

c) Organizarea, implementarea și menținerea sistemelor de management și control intern, inclusiv audit intern la entitățile auditate

Nerespectarea prevederilor legale privind auditul public intern

- ⇒ Neorganizarea compartimentului de audit public intern conform prevederilor din Legea nr. 672/2002 privind auditul public intern: *UAT Orașul Ștefănești*;
- ⇒ Nu a fost elaborat planul multianual de audit public intern: *UAT Comuna Dângenii, UAT Comuna Hlipiceni*;
- ⇒ Nerespectarea prevederilor Legii nr. 672/2002 privind obiectivele ce trebuie auditate cel puțin odată la 3 ani de către comunele: *Brăești, Dângenii, Frumușica, George Enescu, Hlipiceni, Lozna, Stăuceni, Sulița, Tudora*;
- ⇒ Nu exista un sistem de urmărire periodică a implementării recomandărilor și de informare a managerului entității: *UAT Comuna Dângenii, UAT Comuna Hlipiceni*;
- ⇒ Neimplementarea recomandărilor formulate de auditul intern: *UAT Comuna Frumușica, UAT Comuna Hlipiceni, UAT Comuna Vorniceni*;
- ⇒ Nerespectarea prevederilor legale privind auditul public intern la entitățile publice subordonate, aflate în coordonare sau sub autoritate: *UAT Orașul Săveni*.

Nerespectarea prevederilor legale referitoare la controlul financiar preventiv

- ⇒ Neorganizarea controlului financiar preventiv propriu la unele entități subordonate, în coordonarea sau sub autoritatea *UAT Județul Botoșani* (Liceul Tehnologic Special „Ion Pilat” Dorohoi, Liceul Tehnologic Special „Sf. Stelian” Botoșani, Camera Agricolă Județeană Botoșani, Școala Populară de Arte și Meserii Botoșani);
- ⇒ Necompletarea Registrului proiectelor de operațiuni prevăzute să fie prezentate la viza de control financiar preventiv propriu, contrar Normelor aprobate prin Ordinul MFP nr. 522/2003: *UAT Comuna Dângeni*;
- ⇒ Neexercitarea controlului financiar preventiv propriu asupra unor proiecte de operațiuni care fac obiectul controlului financiar preventiv, cum ar fi (i) angajamentele legale, (ii) constituirea veniturilor publice, în privința autorizării și stabilirii titlurilor de încasare, (iii) concesionarea sau închirierea de bunuri aparținând unității administrativ-teritoriale: *UAT Orașul Ștefănești, UAT Comuna Dângeni, Drăgușeni, Frumușica, George Enescu, Hlipiceni, Lozna, Mileanca, Stăuceni, Sulița, Tudora, Vlăsinești*.

Neimplementarea dispozițiilor legale privind controlul intern/managerial

- ⇒ Nu a fost elaborată o procedură privind managementul riscurilor: *UAT Orașul Ștefănești, UAT Comuna Dângeni, Frumușica, Hlipiceni, Vlăsinești*;
- ⇒ Necompletarea registrului riscurilor: *UAT Comuna Dersca*;
- ⇒ Alte abateri privind controlul intern/managerial: neexercitarea controlului inopinat al casieriei cel puțin o dată pe lună la *UAT Comuna Lozna, UAT Comuna Sulița*.

d) Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetare, în cuantumul și la termenele stabilite de lege

Abateri de la legalitate și regularitate privind modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetului unității administrativ-teritoriale, în cuantumul și la termenele prevăzute de lege, de către compartimentul de specialitate al autorităților administrației publice locale

- ⇒ Nivelul veniturilor proprii ale bugetului local nu au fost programate și realizate la nivelul impozitelor determinate prin aplicarea cotelor stabilite prin actele normative.

Consiliul local al *UAT Orașul Ștefănești* a hotărât că „... ceilalți contribuabili, persoane fizice beneficiază de reducere la plata impozitului pe terenul extravilan, în procent de 75%”. În consecință, prin acordarea reducerii **tuturor** contribuabililor, fără cereri și documente justificative depuse în acest sens, în perioada 2012-2014 nu s-au stabilit creanțe și nu au fost colectate la bugetul local venituri din impozit pe teren estimate în sumă de 1.052 mii lei. Însă reducerea impozitului pe terenul extravilan datorat bugetului unității administrativ-teritoriale, așa cum a fost reglementată și aplicată de către autoritățile administrației publice locale, este neconformă cu dispozițiile legale de nivel superior:

- în temeiul dispozițiilor Codului fiscal, consiliul local poate acorda o reducere a impozitului pe teren numai *pentru persoanele ale căror venituri lunare sunt mai mici decât salariul minim brut pe țară ori constau în exclusivitate din indemnizație de șomaj sau ajutor social*, iar reducerea se aplică persoanei respective cu începere de la data de întâi a lunii următoare celei în care persoana depune documentele justificative în vederea reducerii;
- conform Normelor metodologice de aplicare Codului fiscal, *facilitățile pot fi acordate prin hotărâri ale consiliilor locale adoptate în cursul anului pe baza criteriilor și procedurilor*

stabilite de către acestea, pentru toate cazurile în care se acordă scutiri sau reduceri de impozite și taxe locale, compartimentele de specialitate au obligația să întocmească borderouri de scăderi.

- ⇒ Stabilirea sumelor datorate de plătitori nu s-a făcut pe baza declarațiilor de impunere sau pe baza înregistrărilor existente în registrele agricole, în evidențele specifice cadastrului imobiliar: *UAT Orașul Ștefănești* (impozit pe teren nestabil: 8 mii lei), *UAT Comuna Dângeni* (impozit pe mijloace de transport nestabil: 10 mii lei), *UAT Comuna Stăuceni* (impozit pe teren nestabil: 9 mii lei);
- ⇒ Nu s-au efectuat calculul, evidența, comunicarea și încasarea majorărilor de întâziere conform reglementarilor legale, pentru neachitarea la termen a obligațiilor bugetare prin decizii de impunere: *UAT Orașul Săveni* (23 mii lei), *UAT Comuna Unțeni* (2 mii lei), *Văculești* (6 mii lei);
- ⇒ Încadrarea terenurilor pe zone și pe categorii de folosință, în intravilan și extravilan nu s-a realizat în conformitate cu prevederile legale: *UAT Comuna Drăgușeni* (impozit pe clădiri și impozit pe teren nestabil la nivelul legal datorat de contribuabili: 50 mii lei);
- ⇒ Nerespectarea reglementărilor legale privind stabilirea/evidențierea impozitului pe mijlocul de transport datorat de persoanele fizice și juridice: *UAT Comuna Tudora* (impozit nestabil: 22 mii lei), *UAT Orașul Ștefănești* (impozit nestabil: 2 mii lei);
- ⇒ Nerespectarea prevederilor legale privind acordarea scutirilor și facilităților la plata impozitelor și taxelor locale: *UAT Orașul Ștefănești* (scutiri de la plata impozitului pe terenul extravilan, impozitului pe mijloacele de transport și a chiriilor, acordate nelegal consilierilor locali și funcționarilor publici și personalului contractual din aparatul de specialitate al primarului în perioada 2012-2013, estimate în sumă de 30 mii lei), *UAT Comuna Tudora* (bonificații acordate nelegal: 5 mii lei), *UAT Comuna Văculești* (impozit pe clădiri și impozit pe teren scutit de la plată nelegal: 7 mii lei);
- ⇒ Nu au fost stabilite/urmărite în vederea încasării venituri cuvenite bugetului local din taxe pentru eliberarea avizelor și autorizațiilor, datorate conform Codului fiscal: taxe nestabilite și neurmărite pentru lucrările de racorduri și branșamente la rețele publice de apă, canalizare, gaze, termice, energie electrică, telefonie și televiziune prin cablu la *UAT Municipiul Botoșani* (16 mii lei), *UAT Comuna Frumușica* (9 mii lei), *UAT Comuna Mileanca* (1 mii lei);
- ⇒ Nu s-a stabilit taxa pe terenul concesionat, închiriat, dat în administrare ori în folosință, după caz, persoanelor fizice și juridice; *UAT Comuna Sulița* (taxă pe terenul cu destinația de pășune comunală sau terenul amenajat pentru piscicultură, datorată de concesionari, nestabilită: 163 mii lei), *UAT Orașul Darabani* (5 mii lei), *UAT Comuna Cristinești* (2 mii lei), *UAT Comuna Frumușica* (1 mii lei);
- ⇒ Nestabilirea/neurmărirea redevențelor datorate de concesionari pentru terenul concesionat de la unitatea administrativ-teritorială: *UAT Comuna Brăești* (7 mii lei), *UAT Comuna Dângeni* (12 mii lei);
- ⇒ Nestabilirea corectă a impozitului pe teren: *UAT Orașul Săveni* (impozit nestabil: 30 mii lei), *UAT Comuna Brăești* (impozit nestabil: 3 mii lei), *UAT Comuna Leorda* (impozit nestabil: 3 mii lei);
- ⇒ Nu a fost stabilit, înregistrat, urmărit și încasat impozitul pe clădirile deținute de persoanele fizice și juridice: *UAT Comuna Tudora* (impozit nestabil: 10 mii lei), *UAT Comuna Dângeni* (2 mii lei); *UAT Comuna Vârfu Câmpului* (2 mii lei);
- ⇒ Nu a fost stabilit, înregistrat, urmărit și încasat impozitul pe terenurile aparținând persoanelor fizice și juridice: *UAT Comuna Sulița* (8 mii lei), *UAT Comuna George Enescu* (6 mii lei), *UAT Comuna Lozna* (2 mii lei), *UAT Comuna Tudora* (1 mii lei);
- ⇒ Nestabilirea, neevidențierea și neurmărirea încasării veniturilor din taxa pentru eliberarea autorizației de foraje sau excavări necesare pentru exploatarea balastierelor: *UAT Orașul Darabani* (taxa nestabilită: 1.572 mii lei), *UAT Orașul Ștefănești* (27 mii lei);

- ⇒ Nestabilirea, neevidențierea și neîncasarea taxei pe teren datorată de către persoanele juridice și fizice care au arendat/concesionat terenurile agricole/pășunea comunală: *UAT Comuna Frumușica* (18 mii lei), *UAT Comuna Tudora* (15 mii lei), *UAT Comuna Mileanca* (10 mii lei), *UAT Comuna Brăești* (7 mii lei);
- ⇒ Nu s-a stabilit corect și nu a fost încasată taxa pentru eliberarea/vizarea anuală a autorizației privind desfășurarea activității de alimentație publică: *UAT Orașul Ștefănești* (4 mii lei), *UAT Comuna Drăgușeni* (2 mii lei), *UAT Comuna Tudora* (2 mii lei);
- ⇒ Alte abateri referitoare la modul de stabilire, evidențiere și urmărire a veniturilor datorate bugetului local:
  - Nestabilirea creanțelor și neurmărirea încasării veniturilor din taxă specială pentru activitățile specifice serviciului public de salubritate: *UAT Comuna Frumușica* (191 mii lei), *UAT Comuna Dângeni* (27 mii lei);
  - Scăderea nelegală din evidența fiscală și contabilă a creanțelor, fără îndeplinirea condițiilor legale de declarare a stării de insolvabilitate a contribuabililor: *UAT Orașul Săveni* (96 mii lei);
  - Nestabilirea redevenței convenite unității administrativ-teritoriale în conformitate cu prevederile caietului de sarcini și hotărârea de aprobare a concesiunii adoptată de consiliul local: *UAT Comuna Unțeni* (46 mii lei), *UAT Comuna Văculești* (16 mii lei);
  - Neurmărirea colectării la bugetul județean a cotei de 40% din impozitul datorat de contribuabili pentru mijloacele de transport marfă cu masa totală autorizată egală sau mai mare de 12 tone: *UAT Județul Botoșani* (impozit încasat în timpul auditului: 25 mii lei);
  - Calcularea nelegală a creanțelor fiscale accesorii, după data intrării contribuabilului în insolvență: *UAT Comuna Leorda* (346 mii lei).
- ⇒ Neaplicarea măsurilor de executare silită conform Codului de procedură fiscală și normelor de aplicare ale acestuia a avut următoarele consecințe:
  - Creșterea cu 15-35% a soldului creanțelor rămase de încasat la finele anului 2013 față de anul precedent la *UAT Comuna Brăești*, *UAT Comuna Frumușica*, *UAT Comuna Văculești*;
  - Înregistrarea unui volum semnificativ de creanțe rămase de încasat la finele anului 2013, chiar mai mare decât suma totală a încasărilor realizate în întreg anul 2013 din impozitele și taxele locale administrate de compartimentele de specialitate ale autorităților administrație publice locale la *UAT Municipiul Botoșani* (peste 60.000 mii lei), *orașele Săveni* (cca. 3.000 mii lei) și *Ștefănești* (peste 1.800 mii lei), comunele *Frumușica* și *Leorda* (peste 1.500 mii lei), *Stăuceni* și *Vorniceni* (peste 1.000 mii lei).
- ⇒ Nerespectarea prevederilor legale privind realizarea veniturilor din valorificarea unor bunuri ale instituțiilor publice: *UAT Comuna Văculești* (drepturi constatate privind venituri din arendă nestabilite și neurmărite pentru încasare în anii 2012-2014: 33 mii lei);
- ⇒ Neorganizarea de către unitățile administrativ-teritoriale a compartimentului de inspecție fiscală în domeniul impozitelor, taxelor și al altor venituri pentru a căror administrare sunt competente, potrivit legii: *UAT Orașul Ștefănești*, *UAT Comuna Brăești*, *Dersca*, *Tudora*, *Vlăsinești*;
- ⇒ Neconstituirea garanției prevăzute de OUG nr. 54/2006 privind regimul contractelor de concesiune de bunuri proprietate publică, pentru terenurile concesionate: *UAT Comuna Tudora*, *UAT Comuna Unțeni*;
- ⇒ Scăderea din evidența fiscală, cu încălcarea prevederilor legale, a unor impozite și taxe locale: *UAT Comuna George Enescu* (186 mii lei), *UAT Comuna Tudora* (139 mii lei), *UAT Comuna Stăuceni* (116 mii lei), *UAT Comuna Brăești* (3 mii lei);
- ⇒ Nu au fost eliberate și respectiv vizate anual autorizațiile privind desfășurarea activității de alimentație publică de către comercianții a căror activitate se desfășoară potrivit Clasificării

activităților din economia națională – CAEN, în clasa 5530 - restaurante și 5540 – baruri, în vederea încasării taxei aferente: *UAT Comuna Stăuceni* (13 mii lei);

- ⇒ Neîndeplinirea de către organele fiscale a obligației de a urmări încasarea lunară a creanțelor născute pe parcursul procedurii insolvenței: *UAT Comuna Stăuceni* (22 mii lei).

e) Calitatea gestiunii economico-financiare

Abateri de la legalitate și regularitate privind efectuarea inventarierii și a evaluării ori reevaluării elementelor patrimoniale la termenul și în condițiile prevăzute de lege

- ⇒ Dispozițiile Legii contabilității, care prevăd obligația entităților publice de a efectua inventarierea generală a elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii deținute, cel puțin o dată în cursul exercițiului financiar, precum și normele metodologice emise în acest scop de către Ministerul Finanțelor Publice nu au fost respectate de mai multe unități administrativ-teritoriale:

- S-au constatat deficiențe în ce privește organizarea și efectuarea inventarierii elementelor patrimoniale la: *UAT Comuna Brăești, Dângeni, Frumușica, George Enescu, Hlipiceni, Stăuceni, Tudora, Unțeni, Vârfu Câmpului, Vlăsinești*;

- În urma inventarierii unor elemente patrimoniale în timpul auditului s-au stabilit: plus de inventar la *UAT Orașul Darabani* (2 mii lei), bunuri de natura stocurilor, plus de inventar la o entitate publică subordonată *UAT Orașul Ștefănești* (3 mii lei), 23 ha teren din proprietatea instituției de învățământ, neînregistrate în contabilitate la *UAT Comuna Cristinești* (13 mii lei), lipsa unui activ fix corporal la *UAT Comuna Dersca* (3 mii lei), 6 parcele de teren neînregistrate în contabilitate la *UAT Comuna Văculești* (25 mii lei);

- ⇒ Nu a fost efectuată reevaluarea tuturor elementelor patrimoniale la termenul și în condițiile prevăzute de lege:

- S-au constatat deficiențe la *UAT Orașul Săveni, comunele Frumușica, Tudora, Unțeni și DGASPC Botoșani* din subordinea UAT Județul Botoșani;

- În timpul misiunii de audit s-au stabilit diferențe din reevaluare și s-au înregistrat în contabilitatea *UAT Comuna Brăești* (3.123 mii lei);

- Cu privire la întocmirea, editarea și păstrarea Registrului inventar conform prevederilor legale s-au constatat deficiențe la: *UAT Orașul Darabani, UAT Comuna Dângeni*.

Deficiențe privind modul de aplicare a prevederilor legii privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia

- ⇒ *UAT Comuna Frumușica* are „Cariera de piatră Vlădeni-Vale” înregistrată în inventarul bunurilor care alcătuiesc domeniul public, dar nu a reglementat modul de valorificare a acestui bun, potrivit legii, prin concesionare, nu a stabilit condițiile de extragere a pietrei naturale etc. și, în consecință, la bugetul comunei nu se colectează nici un venit.

Abateri de la legalitate și regularitate privind angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor bugetare în concordanță cu prevederile legii bugetare și cu destinația stabilită prin bugetul aprobat

- ⇒ Angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor bugetare cu nerespectarea prevederilor legale:

- Situațiile de plată privind lucrările de *reciclare îmbrăcăminte asfaltică la rece*, executate la unele drumuri județene în luna noiembrie 2012, acceptate la plată de *Direcția Județeană de Drumuri și Poduri (DJDP) Botoșani*, finanțate din creditele bugetare alocate de la bugetul UAT Județul Botoșani, plătite parțial în anii 2012-2013 au fost supraevaluate.

S-a constatat că, deși executantul lucrărilor a utilizat un singur utilaj de malaxare (reciclator) „în situ” pentru producerea betonului cu adaos de cenușă de termocentrală și pentru refacerea stratului rutier, precum și alte utilaje specifice singulare, situațiile de plată cuprind consumuri de ore de funcționare pentru aceste utilaje de câteva ori mai mari decât durata efectivă (în ore) dintre data începerii lucrărilor și data recepției la terminarea acestora.

În consecință, prin supraevaluarea costurilor cu utilajele de construcții înscrise în acestea, situațiile de lucrări în cauză, care stau la baza plăților efectuate de către DJDP au fost majorate nelegal cu suma totală estimată de 5.383 mii lei și nu îndeplinesc cerința reglementată art. 54 Legea privind finanțele publice locale, aceea de document justificativ care „trebuie să certifice exactitatea sumelor de plată”.

Abaterile de la legalitate și regularitate cauzatoare de prejudicii au fost influențate și de următoarele circumstanțe:

- supraevaluarea de către autoritatea contractantă a valorii estimate a contractului de achiziție publică;
  - neanalizarea ofertei executantului lucrărilor sub aspectul respectării dispozițiilor prevăzute de „Instrucțiunile de aplicare a unor prevederi din Hotărârea Guvernului nr. 28/2008 privind aprobarea conținutului-cadru al documentației tehnico-economice aferente investițiilor publice, precum și a structurii și metodologiei de elaborare a devizului general pentru obiective de investiții și lucrări de intervenții”;
  - neconstatarea faptului că oferta adjudecată *conține în cadrul propunerii financiare prețuri care nu sunt rezultatul liberei concurențe și care nu pot fi justificate* (cel puțin în ce privește consumurile de ore de funcționare pentru utilajele de construcții), iar în această situație - în temeiul art. 36 din HG nr. 925/2006 pentru aprobarea normelor de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractelor de achiziție publică din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică - oferta este neconformă.
- Analiza cheltuielilor privind gratuitatea transportului interurban de care beneficiază persoanele cu handicap grav, în temeiul dispozițiilor art. 24 din Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată, efectuate din bugetul *Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Drepturilor Copilului (DGASPC) Botoșani* a pus în evidență faptul că, în unele cazuri, documentele justificative pe baza cărora s-au efectuat plăți către operatorii de transport în perioada 2012-2014, nu reflectă realitatea. S-a constatat că, la datele înscrise pe biletele de călătorie gratuită decontate de entitatea auditată, persoanele beneficiare de dreptul sus-menționat:
- se aflau internate în unități spitalicești pentru a beneficia de servicii medicale în regim de spitalizare continuă ori, după caz,
  - beneficiau de servicii medicale de balneofizioterapie în cadrul unităților sanitare de profil, care se prestează doar în sediile unităților sanitare.

Această stare de fapt rezultă chiar din documentele medicale cuprinse în dosarele existente în arhiva Serviciului de evaluare complexă a persoanelor cu handicap din cadrul entității auditate, din foile de observație clinică generală solicitate de conducerea entității în timpul auditului, precum și din datele Casei de Asigurări de Sănătate referitoare la serviciile medicale plătite.

Întrucât persoana beneficiară a biletului de călătorie gratuită, aflată în una dintre situațiile de mai sus, nu putea efectua în același timp călătoriile interjudețene decontate de entitatea auditată, DGASPC a decontat nelegal bilete de călătorie gratuită în valoare totală de 266 mii lei. Ca urmare, în timpul auditului conducerea entității a obținut facturi de storno de la operatorii de transport și a recuperat de la aceștia mare parte din prejudiciul cauzat.

- Motivat de faptul că „autoritățile și instituțiile publice sunt, prin excelență, entități edificate în interesul cetățeanului”, care „au obligația asigurării accesului la informațiile de interes public, din oficiu sau la cerere”, din bugetul UAT Județul Botoșani aprobat pentru anul 2013 s-a plătit suma de 137 mii lei pentru construcția, montarea și întreținerea a „... 260 structuri metalice pe care să fie inscripționate: denumirea instituției, stema județului, conducătorul instituției, programul de audiențe și numerele de telefon ale instituției”. Însă această cheltuială a fost efectuată în mod nelegal întrucât:
  - este nejustificată în raport cu dispozițiile art. 5 din Legea nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public, conform cărora accesul la informațiile de interes public se realizează (i) prin afișare la sediul autorității/instituției publice, publicare în mijloacele de informare în masă, în publicații proprii, în pagina de Internet proprie și, după caz, (ii) prin consultarea lor la sediul autorității sau al instituției publice, în spații special destinate acestui scop;
  - publicarea informațiilor respective pe pagina proprie de Internet a entității auditate, dar și pe paginile de Internet ale unor publicații locale a generat alte cheltuieli cu reclama și publicitatea în sumă de peste 150 mii lei;
  - nu este strict legată de activitatea instituției publice și, în consecință, a fost efectuată prin nerespectarea dispozițiilor Legii nr. 273/2006 privind finanțele publice locale.
- În mod nelegal s-au efectuat cheltuieli din bugetul *UAT Județul Botoșani* (85 mii lei), „în vederea organizării unor manifestări dedicate zilei de 1 Decembrie - Ziua Națională a României” și „pentru finanțarea evenimentului <Revelion 2013-2014>”, privind achiziționarea unor produse alimentare etc. pentru a fi distribuite populației, întrucât:
  - din fondurile publice nu pot fi achiziționate tipărituri și alte bunuri pentru acțiunile de reprezentare și protocol, precum și pentru zile festive, inclusiv zile aniversare, conform dispozițiilor OUG nr. 26/2012 privind unele măsuri de reducere a cheltuielilor publice și întărirea disciplinei financiare și de modificare și completare a unor acte normative;
  - bunurile/serviciile achiziționate nu fac parte din categoria cheltuielilor pentru acțiuni de reprezentare și protocol, pentru zile festive, zile aniversare, care pot fi organizate, în condițiile legii, la nivelul autorităților publice locale cu rol de ordonator principal de credite;
  - achiziția bunurilor/serviciilor în cauză nu este finanțată din donații și sponsorizări în condițiile legii;
  - nu sunt strict legate de activitatea instituției publice și, ca urmare, au fost efectuate din bugetul local cu încălcarea dispozițiilor Legii nr. 273/2006 privind finanțele publice locale.
 Abateri similare s-au constatat și la *UAT Municipiul Botoșani* (65 mii lei), *UAT Comuna George Enescu* (19 mii lei), *UAT Comuna Hlipiceni* (12 mii lei), *UAT Comuna Ripiceni* (2 mii lei), *UAT Comuna Stăuceni* etc.
- Dispozițiile Legii nr. 273/2006 privind finanțele publice locale, care stabilesc obligația ordonatorilor de credite de a angaja și de a utiliza creditele bugetare numai pentru cheltuieli strict legate de activitatea instituțiilor publice respective și cu respectarea dispozițiilor legale au fost frecvent încălcate și prin plata din bugetul unității administrativ-teritoriale a unor cheltuieli privind:
  - servicii de telefonie (convorbiri internaționale, roaming, numere speciale etc.) care nu sunt strict legate de activitatea instituției publice: *UAT Comuna Tudora* (33 mii lei în perioada 2011-2013), *UAT Comuna Dersca* (2 mii lei), *UAT Orașul Ștefănești* (1 mii lei);
  - servicii de alimentație publică sau servicii hoteliere, neprevăzute de legislația care reglementează drepturile personalului instituțiilor și autorităților publice pe durata delegării: *UAT Comuna Dângenii* (2 mii lei), *UAT Comuna Frumușica*, *UAT Comuna Hlipiceni*, *UAT Comuna Leorda*, *UAT Comuna Stăuceni*, *UAT Comuna Sulița*;

- prime de asigurare împotriva riscurilor de accident și de boală ce decurg din natura activității, pentru persoane care exercită funcții de primar, viceprimar, secretar al primăriei și consilier local, incompatibile cu activitatea de voluntar într-un serviciu de urgență voluntar: *UAT Orașul Ștefănești* (2 mii lei), *UAT Comuna Tudora* (6 mii lei), *UAT Comuna Frumușica* (2 mii lei);
  - cantități de motorină neprimite efectiv de la furnizor: *UAT Orașul Ștefănești* (13 mii lei), *UAT Comuna Stăuceni* (10 mii lei) etc.
  - obligații de plată către contractanți înregistrate de entitatea auditată în contabilitate, nereale, întrucât în urma inventarierii s-au constatat lucrări neexecutate: *UAT Comuna Drăgușeni* (90 mii lei la obiectivele: „Reabilitare Școala Sărata”, „Refacere teren de sport Podriga”, „Demolare local 2 Școala I-VIII Drăgușeni”).
  - ⇒ Nerespectarea regulamentului operațiunilor cu numerar și a termenului de decontare a avansurilor în numerar: *UAT Comuna Dângeni* (5 mii lei, avansuri de trezorerie acordate succesiv și nejustificate de către debitor, cât și penalitățile de întârziere aferente);
  - ⇒ Neexercitarea dreptului de regres în situația în care instituția publică a fost obligată, prin hotărâri judecătorești irevocabile, la plată unor despăgubiri civile pentru fapta altuia:
    - *UAT Județul Botoșani* a fost obligată la plată și a plătit în anul 2013 despăgubiri în sumă de 231 mii lei, la nivelul drepturilor salariale, daunelor morale și cheltuielilor de judecată convenite fostului director executiv ad DJDP Botoșani, întrucât hotărârea consiliului județean privind demiterea acestuia din funcție a fost adoptată cu încălcarea dispozițiilor Legii nr. 188/1999 și ale Codului Muncii și, ca urmare, a fost anulată;
    - *Liceul Tehnologic Special „Ion Pilat” Dorohoi*, aflat în subordinea UAT Județul Botoșani a plătit în perioada 2010-2014 despăgubiri în sumă de 114 mii lei, la nivelul drepturilor salariale, daunelor morale și cheltuielilor de judecată convenite unui salariat în urma anulării de către instanțele judecătorești a 4 decizii succesive de concediere a acestuia și a obligării instituției publice angajatoare la plata drepturilor convenite salariatului în cauză, ca urmare a nerespectării de către angajator a dispozițiilor Legii nr. 53/2003 privind Codul muncii, în cazul concedierii angajatului.

Conform dispozițiilor Legii privind Codul civil, *când cel care răspunde pentru fapta altuia este statul, ... se va întoarce în mod obligatoriu, pe cale judiciară, împotriva aceluia care a cauzat prejudiciul, în măsura în care acesta din urmă este răspunzător, potrivit legii speciale, pentru producerea aceluia prejudiciu.*
  - ⇒ Neconcordanță între timpul efectiv lucrat din foile de prezență și cel din statele de plată:
    - Datele înscrise în foile colective de prezență pe baza cărora *DGASPC Botoșani* a stabilit și a plătit drepturi salariale în sumă de 11 mii lei, convenite personalului său în anii 2011-2013, nu reflectă realitatea. Prin analiza comparativă a acestora cu datele și informațiile deținute de Casa de Asigurări de Sănătate s-au identificat 34 cazuri în care angajații plătiți pentru activitatea desfășurată în cadrul instituției, se aflau, în realitate, internați în unități spitalicești pentru a beneficia de servicii medicale în regim de spitalizare continuă.
  - ⇒ Stabilirea eronată a drepturilor salariale, inclusiv a sporurilor, premiilor și a altor drepturi acordate funcționarilor publici, personalului contractual, persoanelor cu funcții de conducere și personalului care ocupa funcții de demnitate publică: *UAT Orașul Darabani* (22 mii lei), *UAT Comuna Cristinești* (5 mii lei), *UAT Comuna Gorbănești* (34 mii lei), *UAT Comuna Hlipiceni* (39 mii lei), *UAT Comuna Sulița* (30 mii lei), *UAT Comuna Văculești* (44 mii lei), *UAT Comuna Vârfu Câmpului* (4 mii lei).
- În aceste cazuri au devenit aplicabile, în mod corespunzător, dispozițiile Legii nr. 124/2014 privind unele măsuri referitoare la veniturile de natură salarială ale personalului plătit din fonduri publice.
- ⇒ Nu au fost respectate prevederile legale privind acordarea și regularizarea avansurilor pentru achiziții de bunuri sau executarea de lucrări: *UAT Municipiul Botoșani* (avans

- nerecuperat și nejustificat prin lucrări executate la obiectivul de investiții „Reabilitare și modernizare strada Primăverii”: 164 mii lei; majorări de întârziere cuvenite entității auditate pentru justificarea cu întârziere de către executant a avansului acordat pentru obiectivul de investiții „Reabilitarea și modernizarea punctelor termice și a rețelelor termice secundare, din ansamblurile de locuințe ...”: 82 mii lei);
- ⇒ Efectuarea de cheltuieli cu bunuri și servicii fără contraprestație (bunuri, lucrări, servicii nerecepționate în cantitatea facturată și plătită):
    - *UAT Municipiul Botoșani*: Clauza de indexare a tarifelor cu indicele general de creștere a prețurilor de consum, prevăzută în contractele subsecvente Acordului cadru privind lucrările de reparații la străzi a generat plata nelegală a sumei de 212 mii lei, în perioada ianuarie 2013 - mai 2014. Conform prevederilor HG nr. 925/2006 pentru aprobarea normelor de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractelor de achiziție publică din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, „...prețul contractului nu poate fi majorat decât în măsura strict necesară pentru acoperirea creșterii costurilor pe baza cărora s-a fundamentat prețul contractului”.
    - Servicii de transport și împrăștiere agregate minerale extrase din balastieră pe drumurile comunale, plătite, dar pentru care entitatea auditată nu deține tichetele de cântar eliberate de furnizor pentru bunurile divizibile recepționate, evidența și corespondența acestora cu evidențele contabile privind bunurile divizibile recepționate, contrar prevederilor HG nr. 1373/2008 privind reglementarea furnizării și transportului rutier de bunuri divizibile pe drumurile publice: *UAT Orașul Săveni* (37 mii lei), *UAT Comuna Tudora* (149 mii lei); *UAT Comuna Frumușica* (86 mii lei), *UAT Comuna Sulița* (30 mii lei), *UAT Comuna Unțeni* (28 mii lei);
    - Alte cheltuieli cu bunuri și servicii fără contraprestație: *UAT Comuna Frumușica* servicii de pază plătite, dar nesușținute cu documente justificative: 52 mii lei), *UAT Comuna Unțeni* (materiale achiziționate de entitatea auditată, plătite totodată și executantului lucrărilor: 24 mii lei), *UAT Comuna Brăești* (servicii plătite, dar neprestate: 21 mii lei), *UAT Comuna Sulița* (20 mii lei), *UAT Orașul Săveni* (8 mii lei), *Camera Agricolă Județeană Botoșani* aflată sub autoritatea UAT Județul Botoșani (servicii poștale plătite, dar fără documente justificative din care să rezulte legătura acestora cu activitatea entității: 11 mii lei) etc.
  - ⇒ Efectuarea de plăți peste valoarea contractului: *UAT Comuna Brăești* (6 mii lei);
  - ⇒ Plăți nelegale urmare nerespectării clauzelor contractuale privind prețurile practicate, actualizarea acestora, cantitățile, articolele din ofertele declarate câștigătoare, anexate la contractele încheiate: *UAT Comuna Știubieni* (22 mii lei); *UAT Comuna Brăești* (7 mii lei), *UAT Orașul Săveni* (5 mii lei);
  - ⇒ Plata nejustificată a accizelor pentru produse energetice, scutite de la plata accizelor când sunt utilizate drept combustibil pentru încălzire de către instituții de învățământ: *UAT Orașul Săveni* (120 mii lei);
  - ⇒ Efectuarea de plăți fără existența documentelor justificative, întocmite conform legii, care să ateste exactitatea și realitatea sumelor datorate:
    - Sume plătite nelegal operatorilor de transport interurban de călători, corespunzătoare biletelor gratuite decontate, identificate cu erori de completare a informațiilor referitoare la călătorie (data, stația de urcare, stația de coborâre etc.) a căror completare necorespunzătoare atrage după sine imposibilitatea decontării acestora, conform convențiilor încheiate de entitatea auditată cu fiecare operator de transport (*DGASPC Botoșani*: 208 mii lei);
    - Plata unor sume către Grupul de acțiune locală, fără existența documentelor justificative care să ateste realitatea sumelor datorate și utilizarea acestora în interesul entității

- auditate: *UAT Comuna Sulița* (30 mii lei), *UAT Comuna Hlipiceni* (20 mii lei), *UAT Comuna Frumușica* (9 mii lei);
- Darea în consum a unor materiale de construcții și instalații achiziționate de entitatea auditată, fără documente justificative care să ateste punerea acestora în operă la obiectivul „RK + construcție mansardă la căderea administrativă” (*UAT Comuna Sulița*: 243 mii lei);
  - Plata din bugetul comunei a cheltuielilor privind serviciile de salubritate prestate de operator pentru populație, pe fondul nestabilirii creanțelor și necolectării la bugetul local a veniturilor din taxa specială pentru activitățile specifice serviciului public de salubritate (*UAT Comuna Frumușica*: 167 mii lei);
- ⇒ Delegarea personalului entității nu a fost dispusă în scris de către conducătorul acesteia și/sau actul administrativ nu stabilește: scopul, locul și perioada deplasării:
- Cheltuielile de deplasare externă au fost decontate directorului executiv al entității pentru deplasarea la Londra, în cadrul delegației pentru semnarea acordurilor de finanțare încheiate între Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, Consiliul Județean Botoșani și SC Nova Apaserv Botoșani, în mod nelegal, întrucât nu sunt cheltuieli strict legate de activitatea instituției publice (*Direcția Județeană de Drumuri și Poduri Botoșani* din subordinea UAT Județul Botoșani: 8 mii lei).
- ⇒ Cheltuieli de deplasare internă efectuate nelegal: *UAT Orașul Săveni* (cheltuieli de deplasare decontate fără documente justificative), *UAT Comuna Mileanca* (indemnizație de deplasare plătită peste nivelul reglementat), *UAT Comuna Sulița* (cheltuieli de deplasare cu autoturismul personal decontate fără documente justificative), *UAT Comuna Unțeni* (decontarea nelegală a cheltuielilor pentru naveta personalului didactic-auxiliar) etc.
- ⇒ Abateri privind angajarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor cu asistența socială: *UAT Orașul Ștefănești* (ajutoare sociale acordate nelegal), comunele *Brăești* și *Dângeni* (ajutoare pentru încălzirea locuinței acordate nelegal), *UAT Comuna Brăești* (ajutor pentru susținerea familiei acordat nelegal).

Abateri de la legalitate și regularitate privind alocarea și utilizarea alocațiilor bugetare pentru investiții, a subvențiilor, a transferurilor și a altor forme de sprijin financiar din partea statului sau a unității administrativ-teritoriale

- ⇒ Nerespectarea prevederilor legale referitoare la regularizarea subvențiilor și alocațiilor pentru investiții neutilizate până la încheierea exercițiului bugetar: *UAT Municipiul Botoșani* (majorări de întârziere în sumă de 42 mii lei, necalculate și neîncasate de la operatorul serviciului public de termoficare, pentru neregularizarea subvenției primite în avans, în sumă de 550 mii lei, peste valoarea cantității de energie termică livrată în lunile noiembrie-decembrie 2013 și cea prezumată pentru trimestrul I 2014);
- ⇒ Alocări de sprijin financiar nerambursabil din bugetul unității administrativ-teritoriale pentru finanțarea unor activități nonprofit, fără bază legală sau cu nerespectarea cadrului legal permisibil: *UAT Municipiul Botoșani* (decontarea în cadrul contractului de finanțare nerambursabilă pentru activități sportive a unor cheltuieli neeligibile, peste limitele legale: 261 mii lei), *UAT Comuna Tudora* (25 mii lei), *UAT Comuna Frumușica* (14 mii lei).

Abateri de la legalitate și regularitate privind obligațiile și creanțele unității administrativ-teritoriale

- ⇒ Nerespectarea prevederilor legale privind stabilirea, evidențierea și plata obligațiilor către bugetele publice: *Camera Agricolă Județeană Botoșani* aflată sub autoritatea UAT Județul Botoșani (contribuții la asigurările sociale de sănătate nestabilite: 2 mii lei), *UAT Orașul Săveni* (vărsăminte de la persoana juridică pentru persoanele cu handicap neîncadrate, conform Legii nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap: 13 mii lei);

- ⇒ Alte abateri privind creanțele și obligațiile unității administrativ-teritoriale:
  - obligații de plată neevidențiate în contabilitate: *UAT Orașul Darabani* (32 mii lei);
  - obligații de plată înregistrate în contabilitate mai mari decât cele rezultate din documentele justificative: *UAT Comuna Leorda* (12 mii lei), *UAT Comuna Unțeni* (11 mii lei);
- ⇒ Nu au fost luate în termen măsurile legale în vederea recuperării creanțelor, inclusiv a creanțelor bugetare datorate de consilierii locali, funcționarii publici și personalul contractual din aparatul de specialitate al autorităților administrației publice locale (*UAT Comuna Frumușica*).

Abateri de la legalitate și regularitate privind vânzarea și/sau scoaterea din funcțiune a activelor fixe corporale, concesionarea sau închirierea de bunuri proprietate publică și privată a unității administrativ-teritoriale, concesionarea de servicii cu caracter public și asocierile în participațiune

- ⇒ Nerecuperarea cheltuielilor cu evaluarea imobilelor care fac obiectul contractelor de vânzare-cumpărare: *UAT orașul Săveni* (2 mii lei);
- ⇒ Nerespectarea prevederilor legale privind operațiunile de concesionare și/sau închiriere de bunuri proprietate publică: *UAT Municipiul Botoșani* (nestabilirea veniturilor cuvenite bugetului local, în raport cu numărul de animale declarat de fiecare concesionar, utilizator de pajiște: 66 mii lei), *UAT Comuna Tudora*, *UAT Comuna Știubieni* (garanția concesiunii neconstituită: 11 mii lei) etc.
- ⇒ Neurmărirea respectării clauzelor contractuale referitoare la termenele de plată și necalcularea de penalități de întârziere pentru neachitarea ori achitarea cu întârziere a redevenței/chiriei datorate de concesionari/chiriași: *UAT Orașul Darabani* (7 mii lei), *UAT Comuna Cristinești* (9 mii lei);
- ⇒ Nu s-a stabilit nivelul redevenței și nu s-a încasat redevența la termenele de plată: *UAT Comuna Tudora* (redevențe nestabilite și necolectate la bugetul local: 110 mii lei); *UAT Comuna Gorbănești* (27 mii lei), *UAT Comuna Dângenii* (17 mii lei), *UAT Comuna Frumușica* (3 mii lei), *UAT Orașul Ștefănești* (3 mii lei), *UAT Comuna Cristinești, Stăuceni*;
- ⇒ Nu s-a asigurat cadrul legal pentru organizarea serviciilor comunitare de utilități publice: *UAT Comuna Stăuceni* (serviciul de canalizare și epurare a apelor menajere);
- ⇒ Neurmărirea de către autoritățile publice a realității și exactității veniturilor realizate de operatorii serviciilor publice cu gestiune delegată în cazul în care redevența datorată reprezintă o cotă procentuală din veniturile realizate: *UAT Orașul Darabani* (venituri din concesiune cuvenite suplimentar: 19 mii lei).

III.2. Controlul situației privind gradul de îndatorare a bugetului local a destinației și modului de utilizarea împrumuturilor rambursabile contractate de unitățile administrativ-teritoriale în perioada 2011 – 2013

La exercitarea controlului s-au urmărit următoarele **obiective principale**:

- Respectarea dispozițiilor legale privind gradul de îndatorare a bugetului local;
- Respectarea destinației împrumuturilor contractate de autoritățile administrației publice locale, potrivit legii;
- Modul de utilizare a sumelor trase din împrumuturile rambursabile contractate;
- Modul de administrare a bunurilor achiziționate/realizate din împrumuturi, în beneficiul unității administrativ-teritoriale.

Verificările efectuate de auditorii publici externi la unitățile administrativ-teritoriale programate pentru exercitarea acestei acțiuni, în legătură cu aceste obiective, au pus în evidență faptul că, de regulă, operațiunile privind angajarea, utilizarea și rambursarea împrumuturilor au fost inițiate, aprobate și efectuate prin asigurarea legalității și a regularității. Însă au fost constatate și unele deficiențe, disfuncționalități, abateri de la legalitate și regularitate redate succint în cele ce urmează, astfel:

Neaprobarea creditelor de angajament pentru acțiuni multianuale, potrivit legii

- ⇒ Prelungirea duratei liniei de finanțare a unui împrumut, din anul 2013 până în anul 2018, nu se întemeiază pe o hotărâre adoptată de consiliul local pentru aprobarea creditelor destinate acestei acțiuni multianuale, contrar dispozițiilor Legii privind finanțele publice locale, conform căreia *pentru acțiunile multianuale se înscriu în buget, distinct, creditele de angajament și creditele bugetare*, necesare în acest caz pentru rambursarea împrumutului contractat (UAT Orașul Flămânzi).

Nerespectarea dispozițiilor legale privind procedurile de publicitate

- ⇒ Nerespectarea de către autoritățile administrației publice locale verificate a unor dispoziții legale referitoare la datoria publică locală, prevăzute de Legea privind finanțele publice locale, respectiv:
  - Neîndeplinirea obligației de a înscrie în registrul de evidență a datoriei publice locale și de a raporta, prin situațiile financiare anuale, valoarea totală a datoriei contractate: UAT Comuna Trușești;
  - Neîndeplinirea obligației de a publica, până la data de 31 ianuarie a fiecărui an, registrul datoriei publice locale, actualizat anual, pe pagina de internet a unității administrativ-teritoriale: UAT Orașul Flămânzi, UAT Comuna Trușești;
  - Neîndeplinirea obligației de a transmite Ministerului Finanțelor Publice actul adițional la contractul/acordul de împrumut/garantare, dacă au fost aduse modificări la acesta, cu respectarea clauzelor contractuale, în termen de 10 zile de la data intrării în vigoare: UAT Orașul Flămânzi (prelungirea duratei liniei de finanțare până la data de 23.10.2018 a determinat creșterea costurilor împrumutului în perioada noiembrie 2013 - septembrie 2014 cu 17 mii lei);

Nerespectarea obligației legale de a constitui Fondul de întreținere, înlocuire și dezvoltare (Fondul IID)

- ⇒ Neîndeplinirea de către unitățile administrativ-teritoriale care realizează proiecte cu asistența financiară nerambursabilă din partea Uniunii Europene a obligației de a constitui Fondul IID pe întreaga perioadă de viață a investiției, conform dispozițiilor OUG nr. 198/2005 privind constituirea, alimentarea și utilizarea Fondului de întreținere, înlocuire și dezvoltare pentru proiectele de dezvoltare a infrastructurii serviciilor publice care beneficiază de asistență financiară nerambursabilă din partea Uniunii Europene: UAT Orașul Flămânzi, UAT Comuna Trușești;

Nerespectarea dispozițiilor legale privind administrarea bunurilor achiziționate/realizate din împrumuturi rambursabile pentru investiții publice de interes local ori pentru asigurarea prefinanțării și/sau cofinanțării proiectelor care beneficiază de fonduri externe nerambursabile de la Uniunea Europeană, prin concesionarea ori închirierea acestora, în condițiile legii

- ⇒ Operatorul serviciului public, căruia unitatea administrativ-teritorială i-a închiriat autobasculanta finanțată printr-un împrumut pentru investiții publice de interes local, rambursabil până în anul 2018 a fost scutit de plata chiriei în perioada octombrie 2012 – septembrie 2014, în mod nejustificat, din motive imputabile locatorului. Cu toate că

motivele care au determinat aprobarea scutirii de la plata chiriei au încetat, iar unitatea administrativ-teritorială plătește rate la împrumutul bancar, dobânzile și comisioanele aferente, autoritățile administrației publice locale nu au luat măsuri pentru stabilirea creanțelor și colectarea la bugetul local a veniturilor din închirierea bunului respectiv pentru perioada octombrie 2013 - septembrie 2014 (*UAT Orașul Flămânzi*: 69 mii lei).

- ⇒ Pentru celelalte utilaje achiziționate cu finanțare din împrumutul pentru investiții publice de interes local, nerambursat încă, unitatea administrativ-teritorială nu urmărește colectarea la buget a veniturilor din închirierea acestora, fiind constatate următoarele situații:
  - neluarea măsurilor pentru colectarea de la chiriaș a chiriei restante pentru perioada iunie 2009 – septembrie 2013 (261 mii lei);
  - nefacturarea chiriei datorate de chiriaș, respectiv operatorul serviciului public de salubritate, în perioadele noiembrie - decembrie 2011 și octombrie 2013 - septembrie 2014, având drept consecință nestabilirea și neurmărirea încasării unor venituri din închiriere estimate în sumă de 106 mii lei (*UAT Orașul Flămânzi*).
- ⇒ Autoritățile administrației publice locale nu au valorificat în beneficiul unității administrativ-teritoriale investiția „Sistem de canalizare (rețea de canalizare și stație de epurare) ape uzate”, cofinanțată dintr-un împrumut rambursabil și din fonduri externe nerambursabile de la Uniunea Europeană, de la data recepției în luna august 2011 până în luna septembrie 2014, cu valoarea de 6.797 mii lei, prin concesionarea acesteia către operatorul regional al serviciului public de alimentare cu apă și canalizare, în condițiile prevăzute de lege. În consecință nu s-a stabilit redevența cuvenită și nu s-au colectat venituri din concesiune acestor bunuri la bugetul local (*UAT Comuna Trușești*).

Neconstituirea veniturilor secțiunii de dezvoltare a bugetului unității administrative-teritoriale din sumele reprezentând amortizarea mijloacelor fixe

- ⇒ Deși calculează amortizarea, conform dispozițiilor legale, din sumele reprezentând amortizarea mijloacelor fixe (utilaje achiziționate cu finanțare din împrumutul pentru investiții publice de interes local, nerambursat încă, închiriate operatorului serviciului public de salubritate) unitatea administrativ-teritorială nu a constituit venituri ale secțiunii de dezvoltare a bugetului local, așa cum prevede Legea privind finanțele publice locale (*UAT Orașul Flămânzi*: 341 mii lei pentru perioada martie 2011 – decembrie 2013).

III.3. Controlul privind situația, evoluția și modul de administrare de către societățile comerciale a patrimoniului public și privat al unității administrativ-teritoriale, în perioada 2011 - 2013

La exercitarea controlului s-au urmărit următoarele obiective principale:

- Exactitatea și conformitatea bilanșurilor contabile;
- Efectuarea inventarierii tuturor elementelor patrimoniale la termenele și în condițiile stabilite de lege, înregistrarea în evidența contabilă a rezultatelor acesteia;
- Situația și evoluția capitalului social al societății comerciale;
- Acordarea de la bugetul unității administrativ-teritoriale a subvențiilor, transferurilor și alocațiilor bugetare pentru investiții precum și utilizarea lor conform destinațiilor stabilite;

- Respectarea dispozițiilor legale referitoare la concesiionări, vânzări de active, închirieri de bunuri și concesiionarea de servicii cu caracter public;
- Contractarea împrumuturilor, rambursarea ratelor scadente și plata dobânzilor și comisioanelor aferente;
- Calitatea gestiunii economico-financiare;
- Modul de organizare și exercitare a activității de control financiar propriu și de audit intern.

Verificările efectuate de auditorii publici externi la societățile comerciale cuprinse în programul de activitate aprobat, în legătură cu aceste obiective, au pus în evidență faptul că, de regulă, operațiunile patrimoniale, economice, financiare, fiscale au fost inițiate, aprobate și efectuate prin asigurarea legalității și a regularității.

S-au constatat însă și deficiențe, disfuncționalități, abateri de la legalitate și regularitate¹.

Acestea sunt redate succint în continuare, pe structura obiectivelor principale de audit urmărite.

a) Efectuarea inventarierii tuturor elementelor patrimoniale la termenele și în condițiile stabilite de lege, înregistrarea în evidența contabilă a rezultatelor acesteia

- ⇒ Imobilizările corporale de natura clădirilor cu destinația de spațiu comercial sau locuință nu sunt prezentate în situațiile financiare anuale la valoarea justă de la data bilanțului, prin reevaluarea acestora în conformitate cu dispozițiile Legii contabilității și cu prevederile reglementărilor contabile aplicabile. S-a estimat că rezultatul reevaluării acestor imobilizări corporale va determina o creștere față de valoarea contabilă netă (peste 100 mii lei).

b) Situația și evoluția capitalului social al societății comerciale

- ⇒ Capitalul subscris vărsat de UAT Municipiul Botoșani nu a fost majorat de societatea comercială cu valoarea aportului în natură primit în baza hotărârilor consiliului local nr. 260 din 31.10.2012 și nr. 50 din 28.02.2013 (124 mii lei).

c) Respectarea dispozițiilor legale referitoare la concesiionări, vânzări de active, închirieri de bunuri și concesiionarea de servicii cu caracter public

- ⇒ Nestabilirea, neînregistrarea și neurmărirea încasării penalităților de întârziere pentru neachitarea chiriei de către locatar în termen de 30 de zile de la data scadenței
  - Soldul creanțelor din chirii neîncasate la termen este în creștere, fiind în sumă de peste 410 mii lei la finele anului 2013. S-a constatat că, în 165 cazuri, pentru chirii neîncasate timp de mai multe luni consecutive, societatea comercială nu a calculat, nu a facturat și nu a înștiințat chiriașii asupra obligațiilor de plată suplimentare ce le revin, respectiv penalități de întârziere stabilite conform reglementărilor legale în vigoare, egale cu nivelul dobânzii datorate pentru neplata la termen a obligațiilor bugetare, estimate în sumă de 243 mii lei, fără a depăși cuantumul fiecărui debit. Deși, potrivit legii, penalitățile constituie venit al operatorului serviciului public, societatea comercială nu a reflectat în contabilitate venituri din penalități de întârziere (243 mii lei).

d) Calitatea gestiunii economico-financiare

¹ Sunt prezentate aspecte constatate la SC LOCATIVA SA Botoșani. Acțiunile de control programate la celelalte societăți comerciale cuprinse în programul de activitate aprobat se află în procedură de valorificare.

- ⇒ Nestabilirea de către autoritatea deliberativă a administrației publice locale, prin contractul de delegare de gestiune, a indicatorilor de performanță specifici serviciului public de administrare a fondului locativ și a spațiilor cu altă destinație decât cea de locuință aflate în proprietatea Municipiului Botoșani. Deși pct. 8 din contract prevede că operatorul are obligația să respecte indicatorii de performanță stabiliți de consiliul local prin caietul de sarcini, nu sunt stabiliți/nominalizați indicatorii de performanță ai acestui serviciu public. Această situație care contravine dispozițiilor legale ce reglementează organizarea și gestionarea serviciilor de utilități publice constituie o cauză semnificativă generatoare de alte deficiențe, de genul celor prezentate în continuare.
- ⇒ Nerespectarea condițiilor prevăzute de guvernanta corporativă privind remunerația persoanelor din structurile de conducere ale întreprinderilor publice
- Remunerația brută lunară stabilită prin contractul de administrare și plătită directorului general în perioada februarie – decembrie 2011 a fost mai mare decât indemnizația lunară acordată prin lege pentru funcția de viceprimar, iar această situație contravine dispozițiilor OUG nr. 79/2008 privind măsuri economico-financiare la nivelul unor operatori economici, cu completările și modificările ulterioare. În consecință cheltuieli salariale estimate în sumă de 9 mii lei s-au plătit nelegal.
  - În baza contractelor de mandat, directorul general și directorul tehnic ai societății comerciale au beneficiat de „primă de vacanță” și de „primă cu ocazia zilei de naștere”, însă prin nerespectarea dispozițiilor OUG nr. 109/2011 privind guvernanta corporativă a întreprinderilor publice, care reglementează că remunerația directorilor este formată dintr-o indemnizație fixă lunară. În consecință cheltuieli salariale estimate în sumă de 7 mii lei s-au plătit nelegal.
  - În perioada februarie 2011 – iunie 2012, în afara remunerației lunare egală cu indemnizația lunară acordată pentru funcția de viceprimar, directorul general al societății comerciale a beneficiat, în baza contractului de administrare încheiat cu consiliul de administrație, și de spor de 25% pentru vechimea în muncă, deși această situație contravine reglementărilor conținute de cele două acte normative sus-menționate. În consecință cheltuieli salariale estimate în sumă de 24 mii lei s-au plătit nelegal.
  - În baza contractului de mandat încheiat cu consiliul de administrație, directorului tehnic i s-a acordat sporul de 25% pentru vechimea în muncă ca parte variabilă a remunerației, condiționat de realizarea obiectivelor și criteriilor de performanță anuale în proporție mai mare de 90% pentru fiecare obiectiv în parte. Însă partea variabilă a fost plătită integral în perioada iulie 2012 – decembrie 2013, fără a fi ajustată corespunzător în funcție de gradul de îndeplinire a obiectivului privind reducerea creanțelor restante ori de creșterea gradului de încasare a facturilor emise, raportat la gradul de încasare realizat în anul anterior, cum reglementează Ordinul MAI nr. 22/2009 pentru aprobarea indicatorilor specifici de fundamentare a fondului de salarii în domeniul serviciilor comunitare de utilități publice și OG nr. 26/2013 privind întărirea disciplinei financiare la nivelul unor operatori economici la care statul sau unitățile administrativ-teritoriale sunt acționari unici ori majoritari sau dețin direct ori indirect o participație majoritară. În consecință cheltuieli salariale estimate în sumă de 3 mii lei s-au plătit nelegal.

e) Modul de organizare și exercitare a activității de control financiar propriu și de audit intern

- ⇒ Contrar dispozițiilor OUG nr. 109/2011 privind guvernanta corporativă a întreprinderilor publice, la nivelul societății comerciale nu a fost organizat și nu s-a exercitat auditul public intern în conformitate cu dispozițiile Legii nr. 672/2002 privind auditul public intern, cu modificările și completările ulterioare.

Cauze pe fondul cărora se produc abaterile de la legalitate și regularitate

- ➔ Personal insuficient numeric și, în unele cazuri, insuficient pregătit profesional în domeniile financiar-contabil și fiscal, atât în aparatul de specialitate al autorităților administrației publice locale de la nivelul comunelor, cât și în cadrul entităților subordonate acestora;
- ➔ Supraîncărcarea cu sarcini a persoanelor împuternicite să conducă activitatea compartimentului financiar-contabil la nivelul comunelor;
- ➔ Deficiențe de organizare a activității aparatului de specialitate al autorităților administrației publice locale la nivelul comunelor, în unele cazuri: nu sunt delimitate atribuțiile, responsabilitățile și competențele posturilor, nu sunt stabilite obiective și indicatori de performanță pentru entitatea publică și pentru personalul acesteia, nu este monitorizată performanța activității profesionale etc.
- ➔ Lipsa de colaborare dintre structurile organizatorice constituite în cadrul aparatului de specialitate al autorităților administrației publice locale;
- ➔ Deficiențe de organizare a controlului intern/managerial la nivelul comunelor și entităților subordonate acestora: neidentificarea riscurilor care afectează activitatea entității, lipsa procedurilor operaționale formalizate pe activități, lipsa unui cod etic, neurmărirea performanțelor activităților prin intermediul unor indicatori relevanți etc.);
- ➔ Funcționarea ineficace a controlului financiar preventiv propriu și a auditului public intern care nu sunt în măsură să asigure prevenirea, detectarea și corectarea erorilor sau abaterilor de la legalitate și regularitate, în mod operativ;
- ➔ Nerespectarea unor dispoziții legale referitoare la stabilirea, înregistrarea, urmărirea și colectarea impozitelor, taxelor și altor venituri cuvenite bugetelor locale;
- ➔ Neutilizarea aplicațiilor informatice implementate la nivelul comunelor la întregul lor potențial, pentru cunoașterea și inventarierea operativă a materiei impozabile;
- ➔ Neînstituirea cadrului organizatoric de exercitare a activităților de inspecție fiscală și de executare silită a creanțelor fiscale, în mod deosebit la comune;
- ➔ Nerespectarea unor dispoziții legale referitoare la angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor bugetare;
- ➔ Deficiențe în efectuarea inventarierii elementelor patrimoniale, mai ales la obiective de investiții și lucrări de reparații în curs de execuție, care determină necunoașterea situației reale și neluarea de către conducere a măsurilor corective necesare pentru a evita producerea unor prejudicii în patrimoniul unității administrativ-teritoriale;
- ➔ Deficiențe la efectuarea recepției și la întocmirea documentelor justificative care să certifice primirea bunurilor materiale, prestarea serviciilor, executarea lucrărilor conform angajamentelor contractuale. Etc.

Puncte de vedere prezentate de conducerile entităților verificate, cu privire la deficiențele consemnate în rapoartele de audit/control

Conducerile tuturor entităților auditate au dovedit interes atât pentru cunoașterea deficiențelor constatate și a cauzelor pe fondul cărora s-au produs, dar și pentru clarificarea consecințelor abaterilor de la legalitate și a modalităților de înlăturare a acestora.

De regulă, constatările auditorilor publici externi au fost însușite integral de conducerile entităților auditate. Însă au fost consemnate și puncte de vedere divergente în legătură cu unele aspecte constatate în 3 din 28 rapoarte de audit financiar încheiate la entitățile publice auditate.

În toate cele trei cazuri, pe baza analizei în cadrul procedural prevăzut de Regulamentul privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități, s-a apreciat că punctele de vedere divergente în legătură cu constatările auditorilor publici externi nu sunt întemeiate.

În timpul acțiunilor de verificare conducerile entităților auditate au dovedit receptivitate față de constatările auditorilor financiar și, în mai multe cazuri, au dispus operativ măsuri pentru:

- ☑ Înlăturarea unor nereguli din activitatea financiar-contabilă și fiscală, a unor deficiențe privind organizarea și exercitarea controlului financiar preventiv propriu ori elaborarea și implementarea unor proceduri formalizate pe activități etc.;
- ☑ Constituirea unor comisii de inventariere a bunurilor, lucrărilor etc. pentru a identifica situația faptică și a stabili consecințele concrete ale unor abateri de la legalitate;
- ☑ Efectuarea de către compartimentele de specialitate ale autorităților administrației publice locale a unor activități și inspecții fiscale în urma cărora s-au stabilit venituri suplimentare cuvenite bugetelor locale în sumă de peste 4.600 mii lei, din acestea încasându-se operativ în timpul auditului peste 250 mii lei;
- ☑ Înlăturarea unor abateri de la legalitate și regularitate cauzatoare de prejudicii, dispunerea măsurilor pentru stabilirea întinderii și pentru recuperarea integrală sau în parte, încă din timpul misiunii de audit, a unor prejudicii în sumă de 1.070 mii lei.

În majoritatea rapoartelor de audit financiar au fost consemnate și deficiențe cu privire la modul de ducere la îndeplinire de către conducerile entităților auditate a recomandărilor anterioare, mai ales a măsurilor prevăzute în decizii, care vizează înlăturarea unor abateri de la legalitate și regularitate cauzatoare de prejudicii, respectiv:

- ? Disponerea cu întârziere de către conducerile unor entități auditate a măsurilor pentru stabilirea întinderii și recuperarea prejudiciilor cauzate unităților administrativ-teritoriale;
- ? Neurmărirea de către conducerile unor entități auditate a modului de recuperare, potrivit legii, a prejudiciilor stabilite în urma auditului anterior, fapt ce a determinat un grad scăzut de recuperare a prejudiciilor în perioada de timp scursă de la auditul anterior până la auditul curent.

Potrivit legii, stabilirea întinderii prejudiciului și dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestuia constituie obligații ale conducerii entității auditate.

În consecință, conducerii fiecărei entități publice îi revine responsabilitatea să prevină riscul de a nu stabili ori riscul de a nu recupera prejudiciul cauzat unității administrativ-teritoriale, datorită prescrierii dreptului acesteia la acțiune.

Măsurile luate de Curtea de Conturi

- S-au adus la cunoștința conducerii entității publice auditate toate situațiile în care s-a constatat existența unor abateri de la legalitate și regularitate, care au determinat producerea unor prejudicii, în temeiul dispozițiilor Legii privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi și în condițiile procedurale prevăzute de Regulamentul privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități;

- ✎ S-a solicitat totodată conducerii executive a entității și luarea măsurilor pentru înlăturarea abaterilor de la legalitate și regularitate constatate și a consecințelor acestora, pentru recuperarea prejudiciilor cauzate, stabilirea și colectarea unor creanțe, corectarea unor evidențe etc.;
- ✎ S-au dispus, potrivit legii, măsuri privind stabilirea întinderii și recuperarea prejudiciilor estimate, emiterea titlurilor de creanță și colectarea la buget a veniturilor suplimentare estimate, înlăturarea neregulilor constatate în activitatea financiar-contabilă sau fiscală controlată, prin decizia comunicată ordonatorului principal de credite al unității administrativ-teritoriale spre a fi pusă în executare;
- ✎ S-au comunicat autorității deliberative a administrației publice locale - raportul de audit financiar și decizia emisă - cu solicitarea de a fi analizate și dezbătute în ședința acesteia și de a dispune alte măsuri care să asigure administrarea și gestionarea patrimoniului și a fondurilor publice ale unității administrativ-teritoriale în conformitate cu principiile legalității, regularității, eficienței, economicității și eficacității;
- ✎ S-au constatat și s-au consemnat în actele de control încălcări ale unor dispoziții legale care constituie contravenții. În 4 cazuri s-au aplicat sancțiuni cu amenzi contravenționale în sumă totală de 10 mii lei, plătite de contravenienți în termenul și în condițiile prevăzute de lege. În mai multe cazuri contravenienții au fost sancționați cu „avertisment”. În celelalte cazuri aplicarea sancțiunii amenzii contravenționale era prescrisă ca urmare a trecerii termenului de 6 luni de la data săvârșirii faptei.
- ✎ S-a verificat modul de ducere la îndeplinire de către ordonatorii principali de credite a măsurilor dispuse prin deciziile emise de Curtea de Conturi pentru înlăturarea abaterilor de la legalitate și regularitate constatate anterior și, după caz, s-a constatat îndeplinirea integrală a acestora, s-a acordat prelungirea termenelor de îndeplinire a unor măsuri ori
- ✎ s-au dispus măsuri pentru conformarea conducerilor entităților auditate, potrivit legii.

IV. Concluzii și recomandări

Concluzii privind performanța gestionării fondurilor publice de către entitățile verificate

Pe baza constatărilor și concluziilor consemnate de auditorii publici externi în rapoartele de audit financiar încheiate la 27 unități administrativ-teritoriale semnificative, care cumulează peste 66% din încasările realizate, respectiv din plățile efectuate aferente bugetelor locale pe ansamblul județului, pot fi sintetizate următoarele concluzii:

- În niciun raport de audit financiar **nu s-a formulat o opinie care să permită emiterea certificatului de conformitate** a situațiilor financiare pentru anul 2013. După caz, auditorii publici externi au apreciat că situațiile financiare auditate (i) conțin denaturări semnificative ca urmare a unor abateri sau erori necorectate (ii) nu sunt întocmite în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil în România, (iii) nu respectă principiile legalității și regularității, (iv) valoarea cumulată a erorilor/abaterilor de la legalitate și regularitate, constatate atât la entitatea auditată, cât și la entitățile din subordine, inclusiv abaterile constatate în urma verificării perioadelor anterioare depășesc pragul de semnificație și, în consecință, **nu oferă o imagine fidelă a poziției financiare, a performanței financiare și a celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată de entitatea respectivă** și pot induce în eroare utilizatorii acestora.
- Există deficiențe privind modul de administrare a patrimoniului public și privat al unităților administrativ-teritoriale, atât în ce privește evidența contabilă și confirmarea integrității

acestui prin inventariere, cât și în ce privește modul de valorificare a patrimoniului propriu în beneficiul unității administrativ-teritoriale, prin concesiune și închiriere în condițiile prevăzute de lege.

- Există deficiențe semnificative în execuția veniturilor bugetelor unităților administrativ-teritoriale: (i) unele venituri din competența de administrare a compartimentelor de specialitate ale autorităților administrației publice locale nu sunt stabilite la nivelul potențialului real; în timpul misiunilor de audit s-au identificat venituri suplimentare din această categorie, echivalente cu peste 3,5% din suma totală încasată în anul 2013; (ii) gradul de colectare a impozitelor și taxelor locale este, pe ansamblu, foarte redus; suma drepturilor constatate rămase de încasat la finele anului depășește suma totală încasată în întreg anul 2013.
- Există deficiențe semnificative în execuția cheltuielilor bugetelor unităților administrativ-teritoriale în limita prevederilor și destinațiilor aprobate, pentru cheltuieli strict legate de activitatea instituțiilor publice respective și cu respectarea dispozițiilor legale: (i) prejudiciile estimate, cauzate unităților administrativ-teritoriale prin abaterile de la legalitate și regularitate constatate reprezintă 1,7% din volumul plăților totale efectuate în anul 2013; (ii) s-au constatat numeroase abateri de la legalitate și regularitate care constituie încălcări ale disciplinei fiscal-bugetare ale căror consecințe sunt necuantificabile.

Recomandări în raport cu deficiențele și neregulile constatate

Pe fondul abaterilor de la legalitate și regularitate constatate, cu impact asupra modului de formare, administrare și întrebuințarea a resurselor financiare, de gestionare și administrare a patrimoniului unităților administrativ-teritoriale, prin rapoartele de audit/control s-au formulat și comunicat **recomandări** prin care s-au adus în atenția autorităților administrației publice locale faptul că este imperios necesar să dispună măsuri pentru:

- ✓ mai buna fundamentare a veniturilor proprii ale bugetelor unităților administrativ-teritoriale, bazată pe constatarea, evaluarea și inventarierea materiei impozabile în funcție de care se calculează impozitele, taxele și alte venituri ale bugetelor locale, în scopul evaluării corecte a acestora;
- ✓ mai buna organizare a activității de administrare a veniturilor bugetelor locale, prin stabilirea responsabilităților specifice și a unor indicatori de performanță pentru personalul implicat în această activitate, prin instruirea și perfecționarea profesională a personalului în scopul cunoașterii și aplicării procedurilor legale de exercitare a inspecției fiscale, de stabilire și de stingere a creanțelor din impozite și taxe locale, de executare silită a debitorilor etc.
- ✓ întărirea disciplinei bugetare privind execuția cheltuielilor publice prin: (i) utilizarea în măsură sporită a standardelor de cost; (ii) avizarea tuturor operațiunilor specifice angajării, lichidării și ordonanțării cheltuielilor bugetare, de către compartimentele de specialitate ale instituției, înainte de aprobarea acestora de către ordonatorul de credite; (iii) avizarea de către compartimentele de specialitate implicate a tuturor documentelor justificative care certifică exactitatea sumelor de plată, recepția bunurilor, executarea lucrărilor și serviciilor și altele asemenea, conform angajamentelor legale încheiate, înainte de exercitarea controlului financiar preventiv și aprobarea instrumentelor de plată;
- ✓ perfecționarea sistemului de control intern/managerial exercitat la nivelul entităților publice, în mod special a activităților structurilor de control financiar preventiv propriu și de audit public intern, pentru creșterea capacității acestora de a preveni, a detecta și a înlătura abaterile de la legalitate și regularitate;
- ✓ creșterea operativității în ce privește dispunerea de către ordonatorii principali de credite a măsurilor pentru înlăturarea abaterilor de la legalitate și regularitate constatate prin

- exercitarea formelor instituționalizate de control intern/managerial, inclusiv audit public intern și, în mod deosebit, prin exercitarea auditului public extern;
- ✓ îmbunătățirea modului de urmărire și de raportare a stadiului îndeplinirii a măsurilor dispuse în urma exercitării auditului public extern, precum și a modului de raportare a rezultatelor obținute în urma implementării măsurilor prevăzute în deciziile emise de Curtea de Conturi.